

Demografski razvoj Sesveta

Zrinski, Mateja

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:134154>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-02**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Mateja Zrinski

Demografski razvoj Seseveta

Diplomski rad

Zagreb

2023

Mateja Zrinski

Demografski razvoj Sesveta

Diplomski rad
predan na ocjenu Geografskom odsjeku
Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
radi stjecanja akademskog zvanja
magistre geografije

Zagreb

2023

Ovaj je diplomski rad izrađen u sklopu diplomskog sveučilišnog studija *Geografija; smjer: Baština i turizam* na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod vodstvom doc. dr. sc. Ivana Zupanca

Sveučilište u Zagrebu
 Prirodoslovno-matematički fakultet
 Geografski odsjek

Diplomski rad

Demografski razvoj Sesveta

Mateja Zrinski

Izvadak: Demografska kretanja na području Republike Hrvatske prema popisu 2021. godine, nastavljaju sa negativnim trendovima depopulacije i starenja stanovništva. Gradska četvrt Sesvete, koja se nalazi na istočnom dijelu Zagreba ipak mjeri povećanje stanovništva. U ovom istraživačkom radu analizirani su demografski podaci Sesveta, sa posebnim naglaskom na razvoj Sesveta od 1991. godine pa sve do najnovijeg popisa iz 2021. godine. U radu su prikazani demografski pokazatelji, poput broja i razmještaja stanovništva, tipova općeg kretanja stanovništva, društveno-gospodarskog sastava stanovništva, te biološkog sastava stanovništva. Prema analizi općeg kretanja stanovništva, u Sesvetama je zabilježen kontinuiran rast stanovništva iz popisa u popis. Rast stanovnika je uzrokovan uglavnom doseljavanjem stanovnika, posebice sa područja Bosne i Hercegovine. Sesvete prate trend starenja populacije, ali u omjeru starog i mladog stanovništva, ipak prevladava mlađa populacija.

52 stranica, 21 grafičkih priloga, 18 tablica, 24 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: Gradska četvrt Sesvete, Sesvete, Demografski razvoj, Stanovništvo

Voditelj: doc. dr. sc. Ivan Zupanc

Povjerenstvo: doc. dr. sc. Ivan Zupanc
 doc. dr. sc. Ksenija Bašić
 doc. dr. sc. Vedran Prelogović

Tema prihvaćena: 10. 2. 2022.

Rad prihvaćen: 9. 2. 2023.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Master Thesis

Demographic development of Sesvete

Mateja Zrinski

Abstract: Demographic trends in the territory of the Republic of Croatia, according to the 2021 census, continue with the negative trends of depopulation and aging of the population. The city district of Sesvete, which is located in the eastern part of Zagreb, nevertheless measures the increase in population. In this research paper, the demographic data of Sesvete were analyzed, with special emphasis on the development of Sesvete from 1991 until the latest census from 2021. The paper presents demographic indicators, such as the number and distribution of the population, types of general population movement, socio-economic composition of the population, and biological composition of the population. According to the analysis of the general movement of the population, continuous population growth was recorded in Sesvete from census to census. Population growth is mainly caused by the immigration of residents, especially from Bosnia and Herzegovina. Sesvete follows the trend of population aging, but in the ratio of old and young population, the younger population still predominates.

52 pages, 21 figures, 18 tables, 24 references; original in Croatian

Keywords: Sesvete city quarter, Sesvete, Demographic Development, Population

Supervisor: Ivan Zupanc, PhD, Assistant Professor

Reviewers: Ivan Zupanc, PhD, Assistant Professor
Ksenija Bašić, PhD, Assistant Professor
Vedran Prelogović, PhD, Assistant Professor

Thesis title accepted: 10/02/2022

Thesis accepted: 09/02/2023

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia.

Sadržaj

1. Uvod.....	2
2. Predmet i ciljevi rada	2
2.1. Osnovne hipoteze	2
2.2. Prostorni i vremenski obuhvat	2
2.3 Metode rada	3
3. Opća geografska obilježja	4
3.1. Geografski smještaj i položaj	5
3.2. Prirodno-geografska obilježja	6
3.3. Prometno-geografske značajke	6
3.4. Historijsko-geografski razvoj	9
4. Broj i razmještaj stanovništva Seseveta	12
5. Kretanje stanovništva	19
5.1. Opće kretanje stanovništva	19
5.2. Prirodno kretanje stanovništva.....	24
5.3. Prostorna pokretljivost	26
5.3.1. Migracije stanovništva	27
5.3.2. Cirkulacije stanovništva	31
6. Biološki sastav stanovništva	32
6.1. Sastav stanovništva prema spolu	33
6.2. Sastav stanovništva prema dobi.....	35
7. Društveno – gospodarski sastav stanovništva.....	42
7.1 Sastav prema gospodarskoj aktivnosti	42
7.2. Sastav prema gospodarskoj djelatnosti.....	44
7.3 Obrazovni sastav stanovništva	45
8. Kulturno – antropološki sastav stanovništva.....	48
9. Demografski razvoj Seseveta u budućnosti	50
10. Zaključak	51

Popis literature	52
Popis izvora	53
Popis priloga	VII
Popis slika.....	VII
Popis tablica.....	VIII

1. Uvod

Prema najnovijem popisu stanovništva, provedenom 2021. godine, Republika Hrvatska bilježi pad broja stanovnika i nastavak starenja populacije. U Gradu Zagrebu je u među popisnom razdoblju došlo do najmanjeg postotnog pada stanovništva, u usporedbi sa drugim županijama, dok je u Sesvetama zabilježen porast stanovništva.

U radu će se prikazati demografski razvoj gradske četvrti Sesvete, sa posebnim naglaskom na promjene nakon 1991. godine, kada u Sesvetama dolazi do najvećih promjena u demografskom sastavu stanovništva.

Prvi dio rada je teorijski i donosi informacije o općim geografskim obilježjima Sesveta, a to su: geografski smještaj i položaj, historijsko – geografski razvoj, prirodno – geografska obilježja i prometno – geografske značajke.

Drugi dio rada donosi statističku obradu podataka sa nekoliko dostupnih popisa stanovništva, preuzetih sa Državnog zavoda za statistiku. U radu će biti obrađeni podaci o broju i razmještaju stanovništva, zatim o kretanju stanovništva; općem, prirodnom i prostornoj pokretljivosti. Nadalje u radu se analiziraju biološki, društveno – gospodarski i kulturno – antropološki sastav stanovništva. Na kraju u zadnjem poglavlju se donose pretpostavke demografskih kretanja Sesveta u budućnosti.

2. Predmet i ciljevi rada

Predmet ovog istraživanja je analiza demografskog razvoja zagrebačke gradske četvrti Sesvete, u razdoblju između popisa 1991. godine i 2021. godine.

Ciljevi rada su:

- prikazati i analizirati demografske procese koji su se odvijali u međupopisnom razdoblju, na području Sesveta, uz pomoć podataka o: broju i razmještanju stanovništva, kretanju stanovništva, migracijama i cirkulacijama, biološkom sastavu stanovništva, društveno-gospodarskom sastavu, te kulturno-antropološkom sastavu stanovništva,

-prikazati biološki, društveno – gospodarski i kulturno – antropološki sastav stanovništva Sesveta danas

2.1. Osnovne hipoteze

Na temelju prošlih istraživanja o predmetu, te ciljevima, postavljaju se slijedeće hipoteze:

Hipoteza 1: Sesvetska naselja smještena uz glavne cestovne pravce karakterizira slabija depopulacija u odnosu na periferna ruralna naselja.

Hipoteza 2: Na veliki porast stanovništva u Sesvetama utjecala su ratna i postratna zbivanja i suburbanizacija.

Hipoteza 3: Sesvete prate negativan trend starenja stanovništva u Republici Hrvatskoj.

2.2. Prostorni i vremenski obuhvat

U ovom radu su obrađeni demografski podatci za širi prostor zagrebačke gradske četvrti Sesvete, odnosno obuhvaća sva naselja koja se nalaze unutar Sesveta, ali i zasebni dio naselja Sesvete (centar).

U radu se analiziraju promjene u demografskom sastavu Sesveta, u razdoblju između popisa stanovništva 1991. godine do zadnjeg obrađenog popisa 2021. godine, ali za pregled rasta stanovništva su korišteni i podaci od prvog popisa na tlu Hrvatske 1857. godine.

2.3 Metode rada

Za potrebe pisanja teorijskog dijela rada, korištena je znanstvena i stručna literatura iz područja demografije i literatura vezana uz gradsku četvrt Sesvete. Za potrebe istraživačkog dijela rada koristili su se podaci Državnog zavoda za statistiku, te metoda analize i sinteze. Rezultati istraživanja prikazani su uz pomoć grafičkih metoda.

3. Opća geografska obilježja

Sesvete su svojim područjem smještene van granica Zagreba, te prostorno obuhvaćaju čak jednu četvrtinu od ukupne površine grada Zagreba na njegovom sjeveroistočnom dijelu. Sesvete su najveća gradska četvrt sa površinom od 16.525 ha (165,255 km²), a sastoji se od 37 manjih naselja (Službena stranica grada Zagreba, n.d.).

Sl. 1: Karta gradske četvrti Sesvete prema naseljima

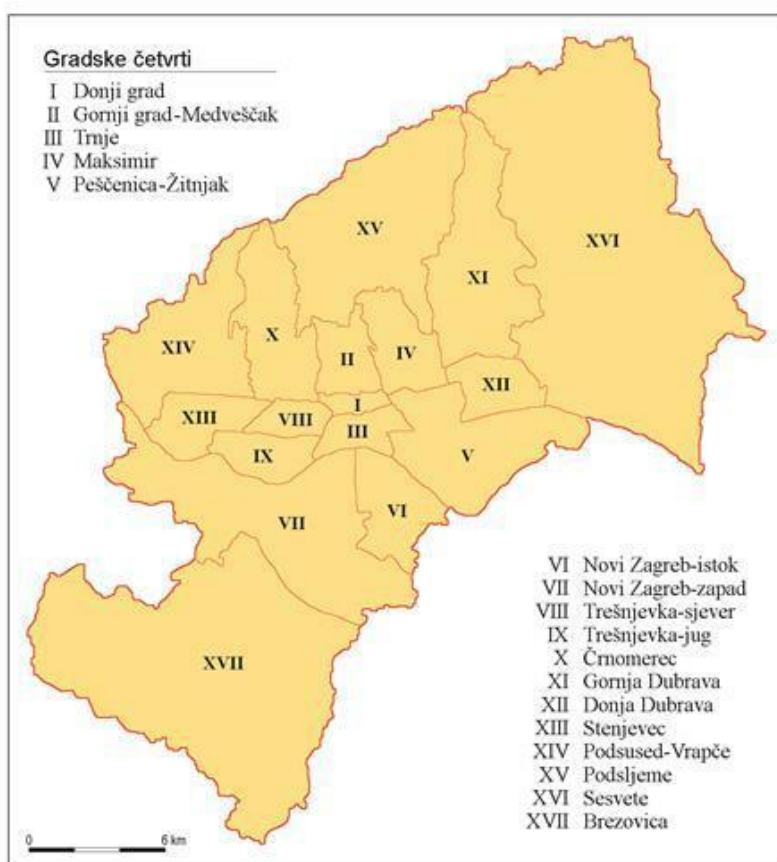
Izvor: Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada, 2019: Sesvete, Gradske četvrti grada Zagreba, prostorna i statistička analiza, <https://aktivnosti.zagreb.hr/sesvete/163> (3.12.2023.)

Slika (Sl.1.) prikazuje granice naselja gradske četvrti Sesvete.

3.1. Geografski smještaj i položaj

Gradska četvrt Sesvete omeđena je na zapadu sa četvrtima Donja i Gornja Dubrava, a na jugu graniči sa Peščenicom-Žitnjakom. Sa istočne strane Sesveta nalazi se Zagrebačka, a sjeverne Krapinsko-zagorska županija.

Sesvete su geografski smještene podno Sesevskog prigorja i blagih južnih medvedgradskih pristanaka, te na području ispresijecanih pitomih dolina, mnogobrojnih vodotoka (potok Vuger, Moravče, Blaguša, Črnc, Kašina i drugi), te od davnih dana stanovništvu nudi pogodne uvjete za razvitak vinogradarstva i ratarstva (Službena stranica grada Zagreba, n.d.).

Sl. 2. Karta gradskih četvrti grada Zagreba

Izvor: Proleksis enciklopedija, <https://proleksis.lzmk.hr/slike1/Zagrebgrad.JPG> (3.12.2022.)

Na slici (sl.2.) vidljiva je karta gradskih četvrti grada Zagreba, iz koje se može vidjeti položaj Sesveta, kao najistočnije i najveće gradske četvrti, pod rimskim brojem XVI.

3.2. Prirodno-geografska obilježja

Područje Sesveta u širem geografskom smislu sastoji se od Prigorja, počevši sa Podsusedom na zapadu, do sjeveroistoka s Kominom. Sesevsko Prigorje sastoji se od pet manjih regija na lokalnoj razini. Sjevernu granicu Sesveta omeđuje Medvednica, sa čijeg područja brojni potoci teku prema Savi, koja predstavlja južnu granicu. Brdoviti teren Sesveta prestaje na 130 metara nadmorske visine, te se pretvara u aluvijalnu ravninu. Zapadnu granicu čini zamišljeni pravac Sesvete-Brestje-Goranec-Planina Gornja, a istočnu pravac Sesvete-Kraljevec-Glavničica-Lužan-Adamovec-Moravče (Nadu, 1991.).

Područje Sesveta je reljefno prilično šaroliko, a pruža se od rijeke Save do Rugvice, te s druge strane od Medvednice prema vrhu Lipa. Sjeveroistok obuhvaća prostorno Medvednicu sa kamenim i ostrim vapnenačkim vrhovima Oštrc, Rog i Lipa. Najgrublje rečeno Sesvete su slične prirodno ostatku okolice Zagreba, ali s druge strane sadržavaju i značajne posebnosti u pogledu prirodne vegetacije i lokalne mikrokline. Zbog toga se klima između Sesveta i Lipe-Roga na padinama razlikuje od ostatka zagrebačkog prigorja s područja juga Medvednice, a karakteriziraju je jači i češći vjetrovi, posebno na visoravni između sela Vidovec i Planina. Osim toga, na području padine Lipa u Sesvetama, zbog utjecaja globalnog zatopljenja, ali i fenskog učinka, prisutne su manje količine oborina nego u ostatku zagrebačke okolice, te je zbog toga u posljednjih nekoliko godina na području južnih padina Lipa-Kašina-Čučerje prevladavala mediteranska suša (Pirić, 2016).

Većina manjih naselja na području Sesveta još posjeduje karakteristike ruralnih naselja, a posebno se ističu ona na sjeveru, koja graniče sa Krapinsko-zagorskom županijom (Papić, 2022).

Prema klasifikaciji klima W. Köppena, Zagreb se nalazi u klimatskom razredu pod slovom C, odnosno ima umjereno toplu vlažnu klimu (Cfb) . Karakteristično za ovaj klimatski razred je srednja temperatura u srpnju od 22 °C i najmanje padalina u hladnijem dijelu godine, a u rano proljeće i kasnu jesen jednako kišovito vrijeme (Šegota i Filipčić, 1996).

3.3. Prometno-geografske značajke

Sesvete karakterizira izuzetno povoljan prometni položaj. Među najvažnijim prometnicama nalazi se autocesta A4, koja spaja Varaždin i Zagreb, a seže sve do mađarske granice. Autocesta A4 ima čak tri ulaza u Sesvetama, a to su: Popovec, Kraljevečki Novaki i Ivanja Reka. Ovaj dio autoputa A4 čini Zagrebačku obilaznicu, a besplatan je za prometovanje. Među ključnim

prometnicama koje vode prema Sesvetama su Slavonska avenija i Ulica kneza Branimira. Obje prometnice se spajaju na Zagrebačku cestu, glavnu cestu u Sesvetama (Papić, 2022).

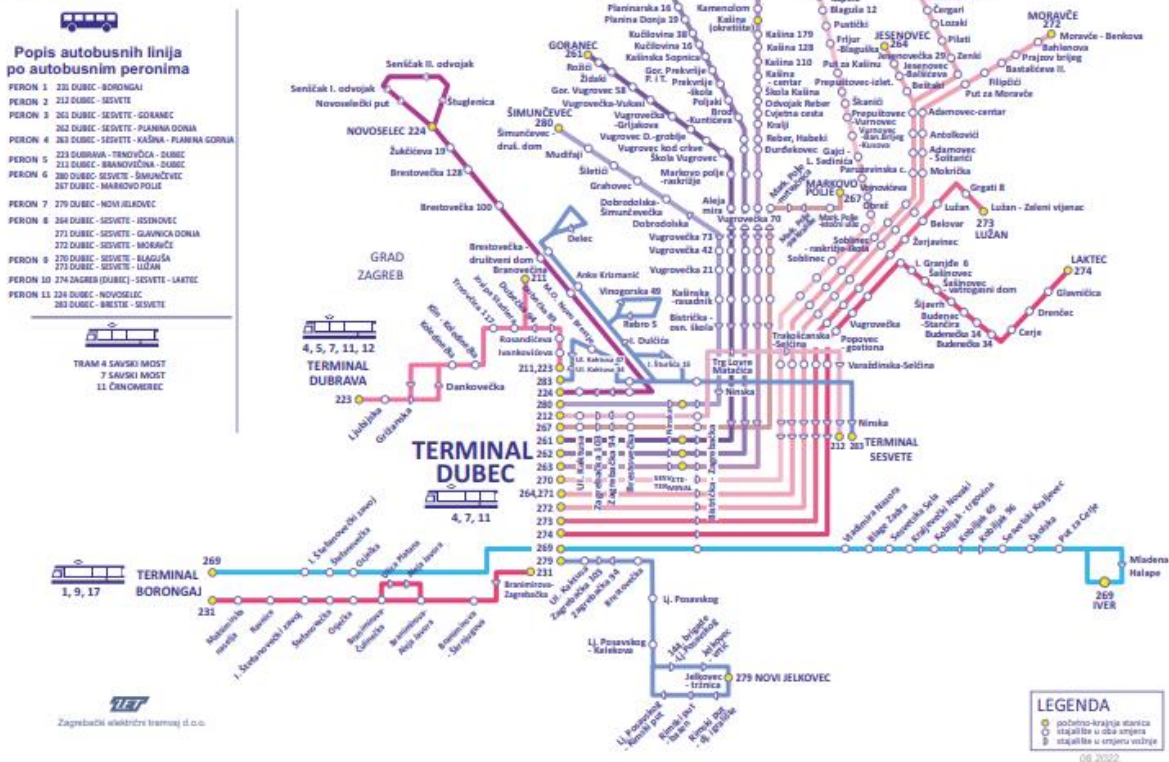
Prometni sustav Sesveta uglavnom je definiran reljefom. Sesvete se nalaze u savskoj ravnici, a na tom području se križaju prometni pravci kojima je Zagreb povezan sa sjeverom (Međimurje i Hrvatsko zagorje) i istokom (Posavina i Slavonija) Hrvatske. Uz glavne prometne pravce nastala su najveća naselja. Sjever Sesveta reljefno je najraščlanjeniji segment medvedničkog prigorja, karakteriziran izmjenom brežuljaka i potočnih dolina. Veća naselja nalaze se uz prometne pravce u dolinama, manje raspršenih naselja nalaze se na brežuljcima (Šišak, 2022).

Javni prijevoz koji vodi u smjeru Zagreba, odvija se pomoću autobusnih linija ZET-a, dok Škreb, Presečki i Čazmatrans nude prijevozne linije koje vode izvan Grada Zagreba. Autobusne linije ZET-a koje povezuju sjeverna naselja Sesveta sa Dupcom, prolaze kroz Ninsku ulicu u samom centru gradske četvrti. Linija 212 Dubec-Sesvete polazi svakih nekoliko minuta i spaja Sesvete sa tramvajskom zonom. Ninska ulica je terminal za autobusne linije, a tamo je smješten i sesvetski željeznički kolodvor. Sesvete su sa Zagrebom spojene željezničkom trasom Harmica-Zagreb-Zagreb G. kolodvor-Sesvete-Dugo Selo, a dostupne stanice vlaka su u Sesvetama i Sesvetskom Kraljevcu. U globalu sva sesvetska naselja, dobro su povezana javnim prijevozom (Papić, 2022).

Mjesni odbori gradske četvrti Sesvete su povezani su sa centrom Sesveta, točnije stanicom Bistrička-Zagrebačka, koja je smještena uz terminale koji su povezani sa autobusno-tramvajskim terminalima grada Zagreba (Borongaj i Dubec). Mjesni odbor na jugozapadu Sesveta (Novi Jelkovec) spaja Sesvete i željeznički terminal Glavni kolodvor (Šišak, 2022).

Slika (Sl. 3) prikazuje Autobusne trase koje prolaze kroz autobusno-tramvajski terminal Dubec, a značajne su posebno i za gradsku četvrt Sesvete, jer ju spajaju sa gradom Zagrebom.

Autobusne linije terminala DUBEC

Sl. 3. Trase autobusnih linija terminala Dubec

Izvor: [Zagrebački električni tramvaj, https://www.zet.hr/UserDocsImages/Prilozi/PDF/Autobusni%20terminali%202018/DUBEC.pdf?vel=93868](https://www.zet.hr/UserDocsImages/Prilozi/PDF/Autobusni%20terminali%202018/DUBEC.pdf?vel=93868) (2.12.2022.)

Kao primarni problem u prometu u Sesvetama stanovnici ističu zagušenost prometne mreže, a to značajno otežava povezanost sa Zagrebom. Rast broja stanovnika i osobnih automobila, zajedno sa višegodišnjim neulaganjem u sesvetsku prometnu mrežu, dovelo je Sesvete do sadašnje loše prometne situacije. Javni prijevoz pati i zbog dotrajale infrastrukture, a to se odražava preko neprestanih kašnjenja. Kao glavno rješenje Sesvećani ističu izgradnju obilaznice koja bi bila ključna za unaprjeđenje prometa, ali i kvalitete života. Glavni projekt

koji vodi u tom smjeru je planirani produžetak Branimirove ulice, koja bi stanovnike Sesevetskog prigorja poštedila prolaska kroz zagušeni centar Sesveta (Papić, 2022).

3.4. Historijsko-geografski razvoj

Za vrijeme srednjeg vijeka Sesevetsko Prigorje gospodarski, sudski i administrativno pripadalo je zagrebačkoj županiji. Samo sesevetsko selo tada je bilo smješteno pored dvije veoma bitne trgovačko-vojne prometnice. Magna via vodila je iz Teutonije i prolazila kroz Zagreb, a njen krak Via Regis išla je južno od sesevetskog sela kroz Brestje i Popovec do Varaždina i Zeline. Drugi krak vodio je od Zagreba i prolazio kroz Sesvete prema templarima u Sv. Martinu i dalje u smjeru Čazme. Treba napomenuti da je u najranijim povijesnim tekstovima Sesvete spomenuto kao naselje/selo, a s druge strane spominjana je i sesevetska crkva. Među njima pak postoji veoma uska veza, te ih treba zajednički proučavati. Selo Sesvete prvi je put spomenuto u Statua Capituli Zagabriensis već u 1334. godini. U istoj godini se u drugom izvoru spominje i sesevetska crkva. Navodi se da se uz crkvu nalazila jedna važna prometnica, primarno od vojno-strateške važnosti. Danas se ta prometnica zove Kašinska cesta, a tada je prolazila sjevernim obroncima zagrebačke Medvednice. To je zapravo bila vojna cesta, koju srednjovjekovni slavonski izvori zovu Via Exercituale. Polazeći od juga, vodila je preko Medvednice uz Wrazilaz (danas poznatiji kao Laz), zatim kroz područje Kašine, te Sesveta do rijeke Save. Spomenuta vojna cesta bila je jedina poveznica Pokuplja, zapadne Posavine i Hrvatskog Zagorja. Prema ovom pisanom izvoru vidljiv je povoljan položaj sesevetske crkve i tadašnjeg sesevetskog sela 1334. godine, kada su se uz njih smjestile dvije veoma važne prometnice. Posebno se ističe njihova trgovačko-strateška vrijednost, koja uz plodnost zemljišta pružala povoljne uvjete za razvitak poljoprivrede. Sesvete su tada bile „istočna vrata“ na ulazu u Zagrebačku županiju.

Sesevetska crkva je prema izvorima sagrađena krajem 13. stoljeća ili na početku 14. stoljeća, a sesevetsko selo smatra se još starijim. Selo Sesvete za vrijeme prve polovice 14. stoljeća bilo je u vlasništvu kaptola. Stanovnici Sesveta u to vrijeme su bili seljaci-kmetovi, a njihov feudalac je bio zagrebački kaptol. Sesevetsko plemstvo se spominje tek u 15. stoljeću, a Sesvete tada postaje veoma važno prometno i trgovačko središte. Tako je 1474. kaptol dobio povelju prema kojoj je bilo dopušteno održavanje tjednog trga u Sesvetama i tri sajma kroz godinu. Krajem tog stoljeća u sesevetske krajeve prodiru Turci, a to nam svjedoči izvor 1482. godine, prema

kojem kmetovi šalju molbu Kaptolu da budu oslobođeni plaćana radne rente zbog siromaštva uzrokovanog štetom nanesenom od strane Turaka (Nadu, 1991).

Sesvete su stoljećima bile malo selo, a 1695. J.Š. Šidić navodi Sesvete kao naselje sa 12 kuća i 100 stanovnika. 1811. Sesvete su imale samo 128 stanovnika. Kvalitetniji uvid u karakteristike Sesveta pruža 1862. godina i prvi sesvetski katastarski plan. Sesvete su tada bilo maleno selo okruženo šumom sa 16 kuća u kojima je živio 171 stanovnik, no bile su centar župe 11 okolnih sela, a imale su i pučku školu. Tada su sesvetske kuće građene uglavnom od cigle i drveta, a krovovi su bili pokriveni crijepom. Osnovna gospodarska grana tadašnjih Sesveta bilo je ratarstvo i stočarstvo.

Život u Sesvetama se počeo mijenjati u 19. stoljeću, kada se gradi pruga i povećava broj stanovnika. Početkom 20. stoljeća otvorena je i tvornica sa suhomesnatim proizvodima pod nazivom Rabus i sin, poznatija danas pod nazivom Sljeme i tvornica špirita i octa Badel (poznata danas kao tvornica likera). Kasnije je otvorena i ciglana (tvornica opeke Prigorika). Postepeno se u Sesvete doseljavalo i stanovništvo koje se nije bavilo agrarnim zanimanjima. Do 1950. godine Sesvete se nije posebno izmjenjivalo, ali poslijeratni razvoj grada Zagreba je imao jak utjecaj na njegovu istočnu stranu, a tako i na Sesvete. Sesvete je tada povezano sa gradom autobusnom linijom koja je vozila svaki dan, te je Sesvete postalo prigradsko naselje sa najdinamičnijom transformacijom.

Kako je izumiralo starije stanovništvo Sesveta, došlo je do promijene načina života u Sesvetama. Nestaju tipični seoski zanati: tesari, kovači i košarači, ali i stare seoske drvene kuće. Tada se javljaju novi zanati, poput krojača, slastičara, automehaničara i frizera. Iako su brojna obilježja nekadašnjih Sesveta izumirala, tradicionalni sesvetski sajam je i dalje imao veliku važnost. Na dan sajma sesvetske su ceste bile zakrčene prometom, jer su na sajam dolazili stanovnici Sesveta, Zeline, Dugog Sela i ostalih općina okolice Zagreba, ali i stanovništvo Ivanić-Grada, Kutine, Križevaca i Novske. Općina Sesvete je 1961. jedina vanjska općina grada Zagreba koja je bila jače orijentirana na privlačenje radnika koji su bili dnevni migranti. Ulazni migranti su tako premašivali izlazne. Izraženom radnom karakteru Sesveta većinski su doprinijela mnogobrojna radna mjesta izvan poljoprivredne djelatnosti. Značajan razvoj privrede, zajedno sa eksplozivnim rastom broja stanovnika Sesveta, utjecao je na njegovo teritorijalno širenje, te promjenu izgleda. Sesvete su se tako širile prometnicama prema Varaždinu, Dugom Selu, Kašini i gradu Zagrebu, što je pogodovalo doseljavanju velikog broja stanovništva. Uz doseljavanje većeg broja ljudi, došlo je i do međusobnog miješanja stambenih prostora sa ugostiteljskim, privrednim i trgovačkim (Malić, 1969).

U posljednjih 30-ak godina došlo je do snažnog porasta stanovništva u Sesvetama, uzrokovano suburbanizacijom, ali i doseljavanjem mnogobrojnih stanovnika sa ratno stradalih područja, sa naglaskom na područje Bosne i Hercegovine (Antić, 2001).

Detaljnijom analizom tog vala doznaje se da je naseljavanje prigradskih područja omogućila veća mogućnost izgradnje stambenih prostora. Povoljnija građevinska zemljišta i niži komunalni izdatci omogućili su jednostavniju stambenu izgradnju. Devedesetih godina prošlog stoljeća bilježi se značajnije naseljavanje ovog područja iz inozemstva, ali i ostalih zemalja bivše Jugoslavije. Okolica grada Zagreba bilježi intenzivnije naseljavanje u razdoblju između 70-ih i 90-ih godina, kada je doseljeno više od 70% ukupnog stanovništva, što potvrđuje jačanje suburbanizacije grada. Doseljenici su se uglavnom zapošljavali u djelatnostima koje nisu u poljoprivrednom sektoru, što je utjecalo na jačanje urbaniteta Sesveta i okolice (Vresk, 1997).

U Sesvete se tako godinama doseljavalo sve više ljudi, te su napredovale i demografski i ekonomski, no taj razvoj nije pratio i razvoj prometa, što je dovelo do velikih prometnih problema danas (Topalušić, 2022).

Problemi u prometu trebali su biti smanjeni sa razvojem obilaznice i autoceste, uz koje se u prošlosti razvijaju važna prometna čvorišta. Uz njih nastaju i poslovni prostori i prodajni centri, poput onih na području Rugvice. S vremenom je uz ovakav razvoj naselja došlo do njihovog raspršenja, što se negativno odrazilo na prostor (gubitak poljoprivrednih i prirodnih područja, nedefinirani centri naselja, čvrst pritisak na infrastrukturu i dr.). Ruralni prostor Sesveta je izgubio svoje karakteristike pod pritiskom naglog i nekontroliranog razvitka naselja. S druge strane naselja u Prigorju i danas imaju veći broj poljoprivrednih i prirodnih površina, koje treba sačuvati i unaprijediti. Nažalost sa razvojem autoputa prema sjeveru, koji dovodi do veće dostupnosti, ali i nižih cijena zemljišta očekuje se porast izgradnje na tim područjima (Spajić, 2017).

4. Broj i razmjestaj stanovništva Sesveta

Gradska četvrt Sesvete, kao površinski najveća četvrt grada Zagreba, prema zadnjem popisu stanovništva iz 2021. godine broji 71.216 stanovnika, što Sesvete čini najmnogoljudnijom gradskom četvrti. Stanovništvo Sesveta raspršeno je u slijedećih 37 naselja koji djeluju u 46 mjesnih odbora (Papić, 2022).

Tab. 1. Broj i razmjestaj stanovništva Sesveta po naseljima od popisa 1991. do posljednjeg popisa 2021.

Naselje	1991.	2001.	2011.	2021.
Adamovec	968	984	975	900
Belovar	296	330	378	354
Blaguša	678	653	594	524
Budenec	195	256	323	367
Cerje	320	404	398	408
Dobrodol	116	176	1203	1165
Drenčec	115	117	131	
Dumovec	465	745	903	840
Đurđekovec	593	718	778	690
Gajec	256	278	311	327
Glavnica Donja	734	657	544	506
Glavnica Gornja	311	263	226	227
Glavničica	266	239	229	213
Goranec	384	412	449	297
Jesenovec	445	444	460	398
Kašina	1333	1487	1548	1402
Kašinska Sopnica	190	216	245	187
Kučilovina	229	209	219	212
Lužan	642	675	719	708
Markovo Polje	971	1291	425	447
Moravče	713	728	663	602
Paruževina	239	430	632	702

Planina Donja	674	603	554	492
Planina Gornja	266	248	247	201
Popovec	737	976	937	954
Prekvršje	517	656	809	874
Prepuštovec	319	346	332	284
Sesvete	35337	44914	54085	55313
Soblinec	516	782	978	970
Šašinovec	456	544	678	772
Šimunčevac	263	282	271	298
Vuger Selo	164	221	273	
Vugrovec Donji	392	452	442	920
Vugrovec Gornji	287	306	357	305
Vurnovec			201	192
Žerjavinec			556	526
UKUPNO	50387	62042	73073	73577

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001., Popis stanovništva 2011., Popis stanovništva 2021.

U tablici (Tab.1.) prikazan je broj i prostorni razmještaj stanovništva Sesveta po naseljima od popisa 1991. godine do posljednjeg popisa stanovništva, koji je proveden 2021. godine. Prema zadnjem popisu na širem Sesvetskom području živi čak 73 577 stanovnika. Centralno naselje gradske četvrti bilježi najveći broj stanovnika (55 313), a slijede ga naselja: Kašina i Dobrodol sa preko 1000 stanovnika. Malo manje od 1000 stanovnika bilježe: Adamovec, Dumovec, Đurđekovec, Lužan, Moravče, Paruževina, Popovec, Prekvršje, Soblinec, Šašinovec i Vugrovec. S druge strane naselja sa najmanje stanovnika su: Vurnovec, Prepuštovec, Planina Gornja, Kučilovina, Kašinska Sopnica, Goranec, Glavničica i Glavnica Gornja. Spomenuta naselja imaju manje od 300 stanovnika. Prema dobivenim podacima u središnjem naselju Sesveta živi čak 75,18 % ukupnog stanovništva Gradske četvrti Sesvete.

Centralno naselje Sesvete pruža se od Brestja na zapadu do Sesvetskog kraljevca, najistočnijeg dijela grada Zagreba (Papić, 2022).

Treba napomenuti također da je od popisa 2011. do 2021. došlo do pripajanja nekih naselja. Tako su Vuger Selo, Vugrovec Donji i Kućanec spojeni i zajedno čine naselje Vugrovec (u tablici br. 1 Vugrovec Donji). Osim ove promjene, 2007. godine naselju Dobrodol pripojen je dio naselja Markovo Polje i nenaseljeni dio Šimunčevca (Pejaković, 2020).

Sve ove promjene su dovele do promjena u površinama spomenutih naselja, što će dovesti do promjena u gustoći spomenutih naselja kasnije u radu.

Iz tablice (Tab.1.) također je vidljiv kontinuirani rast stanovništva Gradske četvrti Sesvete, a s obzirom da su Sesvete naselje na samom rubu grada Zagreba, ovo je klasičan primjer suburbanizacije.

Suburbanizacija se manifestira u raznim prostornim oblicima, a najčešći su satelitizacija i radijalni oblik. Satelitske gradove predstavljaju ona naselja koja su veća i posjeduju status grada, ali se nalaze unutar same gradske regije. Satelitska naselja funkcionalno su vezana sa njihovim matičnim gradom, a grad često potiče i usmjerava razvoj tih naselja. Grad Zagreb ima pet takvih naselja, a među njih su svrstane i Sesvete, koje se ističu po broju stanovnika. Obilježja satelitskih gradova najizraženija su kod Sesveta i Velike Gorice, a ova naselja su kroz prošlost imale najbrži razvoj i najbližu funkcionalnu povezanost sa gradom Zagrebom. Procjenjuje se da je suburbanizacija grada Zagreba još izraženija nakon 1991., a procesu koncentracije stanovništva u Zagreb potpomogla su ratna zbivanja. Mnogobrojne izbjeglice i prognanici su se trajno ili privremeno tada smjestili u grad Zagreb, a procjenjuje se da je od početka rata do 1995. godine doselilo otprilike 175 000 ljudi u Zagreb (Vresk, 1997).

Tab. 2. Gustoća naseljenosti gradske četvrti Sesvete prema naseljima za 1991., 2001., 2011. i 2021. godinu

Gustoća naseljenosti				
	1991.	2001.	2011.	2021.
Adamovec	124,42	126,48	125,32	115,68
Belovar	82,68	92,18	105,59	98,88
Blaguša	116,90	112,59	102,41	90,34
Budenec	68,90	90,46	114,13	129,68
Cerje	264,46	333,88	328,93	337,19
Dobrodol	26,85	40,74	278,47	269,68
Drenčec	55,02	55,98	62,68	65,07
Dumovec	142,20	227,83	276,15	256,88

Durdekovec	211,79	256,43	277,86	246,43
Gajec	106,67	115,83	129,58	136,25
Glavnica Donja	107,31	96,05	79,53	73,98
Glavnica Gornja	195,60	165,41	142,14	142,77
Glavničica	61,72	55,45	53,13	49,42
Goranec	116,72	125,23	136,47	90,27
Jesenovec	163,60	163,24	169,12	146,32
Kašina	159,26	177,66	184,95	167,50
Kašinska Sopnica	88,37	100,47	113,95	86,98
Kučilovina	93,09	84,96	89,02	86,18
Lužan	87,70	92,21	98,22	96,72
Markovo Polje	413,19	549,36	180,85	190,21
Moravče	103,18	105,35	95,95	87,12
Paruževina	62,89	113,16	166,32	184,74
Planina Donja	138,68	124,07	113,99	101,23
Planina Gornja	39,00	36,36	36,22	29,47
Popovec	284,56	376,83	361,78	368,34
Prekvršje	205,98	261,35	322,31	348,21
Prepuštovec	147,00	159,45	153,00	130,88
Sesvete	976,43	1241,06	1494,47	1528,41
Soblinec	200,00	303,10	379,07	375,97
Šašincec	44,88	53,54	66,73	75,98
Šimunčevac	131,50	141,00	135,50	149,00
Žerjavinec	169,42	221,90	229,75	217,36
Vuger Selo	114,69	154,55	190,91	0,00
Vugrovec Donji	800,00	922,45	902,04	429,91

Vugrovec	137,98	147,12	171,63	146,63
Gornji				
Vurnovec	187,37	205,26	211,58	202,11
Sesvete	308,12	379,44	441,69	446,07
(Ukupno)				

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku; Popis stanovništva po naseljima 1991. godine, Popis stanovništva po naseljima 2001. godine, Popis stanovništva po naseljima 2011. godine, Popis stanovništva po naseljima 2021. godine

Naseljenost gradske četvrti Sesvete je izrazito povoljna (446,07 stan./km²), što se može iščitati iz tablice (Tab.2.). To se posebno ističe kada usporedimo gustoću naseljenosti Sesveta sa Hrvatskom (68,41 stan./km²). Sesvete prema najnovijem popisu stanovnika iz 2021. godine imaju čak šest puta veću gustoću naseljenosti u odnosu na Hrvatsku. Ovakvi podaci ne iznenađuju, ako znamo da je Hrvatska između popisa 2011. i 2021. godine izgubila 413.056 stanovnika, te da je na području Hrvatske već godinama prisutna depopulacija u određenim županijama, posebno u ruralnim područjima.

Prema gustoći naseljenosti 2021. godine u gradskoj četvrti Sesvete, među najgušće naseljenim dijelovima ističu se na prvom mjestu centar gradske četvrti, odnosno naselje Sesvete sa 1528,41 stan./km², slijede ga: Vugrovec Donji (429,91 stan./km²), Soblinec (375,97 stan./km²), Popovec (368,34 stan./km²), Prekrvršje (348,21 stan./km²), Cerje (337,19 stan./km²), Dobrodol (269,68 stan./km²), Dumovec (256,88 stan./km²) i Đurđekovec (246,43 stan./km²). S obzirom da su svi gušće naseljeni spomenuti dijelovi Sesveta smješteni uz glavne cestovne pravce, zaključuje se da je upravo prometna povezanost jedan od glavnih razloga njihove guste naseljenosti. S druge strane najmanju gustoću naseljenosti imaju: Vuger selo (pripojeno Vugrovcu), Planina Gornja (29,47 stan./km²), Glavnica (49,42 stan./km²), Drenčec (65,07 stan./km²), Glavnica Donja (73,98 stan./km²), Šašinovec (75,98 stan./km²), Kučilovina (86,18 stan./km²), Moravče (87,12 stan./km²), Goranec (90,27 stan./km²), Blaguša (90,34 stan./km²), Lužan (96,72 stan./km²) i Belovar (98,88 stan./km²). Spomenuta naselja nalaze se dalje od centralnog naselja i pretežno su ruralna područja, a to su upravo naselja iz kojih se većina ljudi iseljava na području Hrvatske.

Tab. 3. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti gradskih četvrti grada Zagreba prema popisu 2021. godine

	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti
Zagreb	767.131	1196,18
Brezovica	12.046	94,60
Črnomerec	38.084	1571,77
Donja Dubrava	33.537	3102,41
Donji Grad	31.209	10334,11
Gornja Dubrava	58.255	1446,97
Gornji Grad – Medveščak	26.423	2593,03
Maksimir	47.356	3163,39
Novi Zagreb – istok	55.898	3379,56
Novi Zagreb – zapad	63.917	1020,39
Peščenica – Žitnjak	53.023	1502,07
Podsljeme	18.974	319,27
Podsused – Vrapče	44.910	1241,98
Sesvete	73.713	446,07
Stenjevec	53.862	4422,17
Trešnjevka – jug	65.324	6638,62
Trešnjevka – sjever	52.974	9117,73
Trnje	40.539	5508,02

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021.

Tablica (Tab. 3) prikazuje gustoću naseljenosti Sesveta (446,07 stan./km²) u odnosu na ostale gradske četvrti grada Zagreba. Zanimljivo je to, da se Sesvete nalazi među najmanje naseljenim četvrtima grada. Prema podacima iz 2021. iza Sesveta po gustoći naseljenosti nalaze se samo gradska četvrt Podsljeme sa 319,27 stan./km² i Brezovica sa 94,60 stan./km². No, s obzirom da je Sesvete sa površinom od 165,25 km² daleko najveća četvrt grada Zagreba, nije čudno da prema dobivenim rezultatima ima nisku naseljenost s obzirom na ostale četvrti grada. Ipak, prema broju stanovnika (73713) Sesvete je najveća četvrt grada, a slijede ju Trešnjevka jug sa 65324, Novi Zagreb – zapad 63 917, Gornja Dubrava 58255, Novi Zagreb – istok 55898,

Stenjevec 53862 i Trešnjevka sjever 52974 stanovnika. Ostale gradske četvrti imaju ispod 50000 stanovnika. Veličine gradskih četvrti grada Zagreba mogu se vidjeti na slici (Sl. 4) u nastavku rada.

Sl. 4. Stanovništvo grada Zagreba prema gradskim četvrtima 2021. godine

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2021.

5. Kretanje stanovništva

Kretanje stanovništva odnosi se na promijene broja stanovnika kroz neko određeno vrijeme i na određenom području do čega dolazi zbog raznih faktora, kao što su: ratna zbivanja, mortalitet, natalitet, migracije i dr. (Nejašmić, 2005).

5.1. Opće kretanje stanovništva

Opće kretanje stanovništva je rezultat prirodnog kretanja i migracija, koje su primarne odrednice razvoja populacije određene zemlje ili područja. Važnost podjele na mehanička i prirodna kretanja ističe se kod razumijevanja procesa kretanja stanovnika. Na promjene broja stanovnika utječu i vanjski faktori, poput epidemija, prirodnih katastrofa i ratova. Utjecaj ovih čimbenika vidljiv je kroz imigracije/emigracije i natalitet/mortalitet istraživanog područja u promatranom vremenu. Ukupno kretanje broja stanovnika prati se prema popisima stanovništva, koji se obično provode svakih deset godina (Nejašmić, 2005).

Tab. 4. Ukupno kretanje broja stanovnika Gradske četvrti Sesvete od 1857. godine do 2021. godine

Godine	Broj stanovnika	Bazni indeks	Lančani indeks	Među popisna promjena	Prosječna godišnja promjena
1857.	9903	100			
1869.	10538	106,41	106,41	635	52,92
1880.	11450	115,62	108,65	912	82,91
1890.	13076	132,04	114,20	1626	162,6
1900.	14346	144,87	109,71	1270	127
1910.	16232	163,91	113,15	1886	188,6
1921.	15553	157,05	95,82	-679	-61,73
1931.	17247	174,16	110,89	1694	169,4
1948.	17824	179,99	103,35	577	33,94
1953.	18288	184,67	102,60	464	92,8
1961.	20230	204,28	110,62	1942	242,75
1971.	29342	296,29	145,04	9112	911,2

1981.	42885	433,05	146,16	13543	1354,3
1991.	50975	514,74	118,86	8090	809
2001.	62774	633,89	123,15	11799	1179,9
2011.	73073	737,89	116,41	10299	1029,9
2021.	73713	744,35	100,88	640	64

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001., Popis stanovništva 2011., Popis stanovništva 2021.

U tablici (Tab. 4.) su prikazani podaci o općem kretanju stanovništva Gradske četvrti Sesvete od prvog ikada provedenog popisa na tlu Hrvatske 1857. godina do zadnjeg popisa 2021. godine. Prema tablici gradska četvrt Sesvete bilježi kontinuirani rast iz popisa u popis. Jedini pad broj stanovnika u Sesvetama dogodio se između popisa 1910. godine i 1921. godine, odnosno u razdoblju nakon prvog svjetskog rata i doba španjolske gripe.

Razdoblje između 1910. godine i 1921. godine prvi put dolazi do smanjenja populacije u Republici Hrvatskoj. Glavni uzrok tomu je I. svjetski rat, ali i epidemija španjolske gripe nakon rata. Uz to je bitnu ulogu igralo i iseljavanje koje se odvijalo između 1910. i 1914. godine (Nejašmić, 2005).

Prema tablici (Tab. 4.) najveći porast stanovnika Sesveta dogodio se između popisa 1971. i 1981. godine, kada se populacija povećala za čak 13543 stanovnika, što je pretežno uzrokovano doseljavanjem stanovništva, ali i kao posljedica „baby booma“. Nakon toga, dolazi i do značajnog povećanja broja stanovnika u poslijeratnom razdoblju između popisa 1991. i 2001. godine.

Za razdoblje između 1961. i 1991. godine se smatra da je čak 450 000 stanovnika hrvatske otišlo raditi u inozemstvo, a prema popisu iz 1981. godine popisano je 97 338 povratnika u Hrvatsku. Zahvaljujući slabljenju odlaska stanovništva u inozemstvo (odlazak u svrhu zarađivanja novaca za život) došlo je do povećanja rezidencijalnog stanovništva u popisu 1981. godine. Drugi razlog povećanju je bio oporavak rodnošći, odnosno „baby boom“ iz poslijeratnog razdoblja, odnosno brojčano jako stanovništvo koje je rođeno u razdoblju između 1946. i 1954. godine postaje roditeljima. U periodu od 1971. do 1981. godine odvijao se i migracijski tok između republika sa područja Jugoslavije. Tada se na šire područje Zagreba doseljava velik broj stanovništva. Zagreb tada naseljava čak 30% stanovnika sa područja BiH, koje je doselilo u Republiku Hrvatsku (Nejašmić, 2006).

Na područje Sesveta i istoka Grada Zagreba u razdoblju poslije Domovinskog rata doselio je velik broj stanovništva sa područja Bosne i Hercegovine, posebno sa područja Bosanske Posavine odakle je Hrvatsko stanovništvo prognano od srpskih agresora (Papić, 2020).

Tab. 5. Ukupno kretanje broja stanovnika naselja Sesvete od 1857. godine do 2021. godine

Godine	Broj stanovnika	Bazni indeks	Lančani indeks	Među popisna promjena	Prosječna godišnja promjena
1857.	1047	100			
1869.	1224	116,9	116,9	177	14,75
1880.	1345	128,5	109,9	121	11
1890.	1611	153,9	119,8	266	26,6
1900.	1863	177,9	115,6	252	25,2
1910.	1915	182,9	102,8	52	5,2
1921.	2102	200,8	109,8	187	17
1931.	2505	239,3	119,2	403	40,3
1948.	2898	276,8	115,7	393	23,12
1953.	3522	336,4	121,5	624	124,8
1961.	5815	555,4	165,1	2293	286,63
1971.	15683	1497,9	269,7	9868	986,8
1981.	28340	2706,8	180,7	12657	1265,7
1991.	35337	3375,1	124,7	6997	699,7
2001.	44914	4289,8	127,1	9577	957,7
2011.	54085	5165,7	120,4	9171	917,1
2021.	55313	5283,0	102,3	1228	122,8

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku, Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001., Popis stanovništva 2011., Popis stanovništva 2021.

Tablica (Tab.5.) donosi podatke promjenama stanovništva samog centralnog dijela gradske četvrti Sesvete, odnosno naselja Sesvete od prvog provedenog popisa do onog zadnjeg. Prema tablici naselje Sesvete također obilježava kontinuirani rast stanovništva i najveće povećanje na popisu 1981. godine, iz istih razloga navedenih ranije u radu. Zanimljivo je da naselje Sesvete ne bilježi pad koji je prisutan u gradskoj četvrti Sesvete na popisu 1921. godine. Kada se usporede tablica br. 5. i tablica br. 4. primjećuje se da najveći porast koji je zabilježen u obje tablice (1981. godina) zapravo čini porast stanovništva centra Sesveta, tj. porast u naselju

Sesvete. Tada gradska četvrt Sesvete narasla za 13543 stanovnika, a naselje Sesvete za čak 12657 stanovnika od prethodno spomenute brojke. Tablica br. 6 u nastavku rada samo potvrđuje da za rast stanovništva gradske četvrti Sesvete zahvalno ponajviše centralno naselje Sesvete, koje i bilježi najveće poraste kroz godine. Također, prema tablici br. 6 prisutan je pad stanovništva u popisima 1921., 1953., 1961., 1971. i 2021. godine.

Tab. 6. Ukupno kretanje broja stanovnika gradske četvrti Sesvete bez naselja Sesvete od 1857. godine do 2021. godine

Godine	Broj stanovnika	Bazni indeks	Lančani indeks	Među popisna promjena	Prosječna godišnja promjena
1857.	8856	100			
1869.	9314	105,17	105,17	458	38,17
1880.	10105	114,10	108,49	791	71,91
1890.	11465	129,46	113,46	1360	136
1900.	12483	140,96	108,88	1018	101,8
1910.	14317	161,66	114,69	1834	183,4
1921.	13451	151,89	93,95	-866	-78,73
1931.	14742	166,46	109,60	1291	129,1
1948.	14926	168,54	101,25	184	10,82
1953.	14766	166,73	98,93	-160	-32
1961.	14415	162,77	97,62	-351	-43,88
1971.	13659	154,23	94,76	-756	-75,6
1981.	14545	164,24	106,49	886	88,6
1991.	15638	176,58	107,51	1093	109,3
2001.	17860	201,67	114,21	2222	222,2
2011.	18988	214,41	106,32	1128	112,8
2021.	18400	207,77	96,90	-588	-58,8

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857. - 2001., Popis stanovništva 2011., Popis stanovništva 2021.

Za bolje razumijevanje kretanja stanovnika unutar gradske četvrti Sesvete po naseljima, u tablici (Tab.7.) izračunat je i indeks kretanja stanovništva između 2001. i 2011. godine.

Iz spomenute tablice iščitava se da je čak 14 naselja zabilježilo negativan indeks promjene broja stanovnika između popisa 2001. godine i popisa 2011. godine. Broj naselja koja bilježe

pozitivan indeks promjene broja stanovnika u tom razdoblju je 22. U tom periodu tako najpozitivniji indeks bilježi Dobrodol (683,52), zahvaljujući ponajviše pripajanju drugih naselja. Slijede ga Paruževina (146,98,) Budenec (126,17) Soblinec (125,06), dok naselje Sesevete ima indeks promjene 120,42. Prema tablici se primjećuje da je, bez obzira na rast Seseveta u cjelini, ipak kod brojnih naselja prisutna i depopulacija.

Tab. 7. Indeks kretanja stanovnika između popisa 2001. i 2011. po naseljima gradske četvrti Sesevete

	2001.	2011.	Indeks
Adamovec	984	975	99,09
Belovar	330	378	114,55
Blaguša	653	594	90,96
Budenec	256	323	126,17
Cerje	404	398	98,51
Dobrodol	176	1203	683,52
Drenčec	117	131	111,97
Dumovec	745	903	121,21
Đurđekovec	718	778	108,36
Gajec	278	311	111,87
Glavnica Donja	657	544	82,80
Glavnica Gornja	263	226	85,93
Glavničica	239	229	95,82
Goranec	412	449	108,98
Jesenovec	444	460	103,60
Kašina	1487	1548	104,10
Kašinska Sopnica	216	245	113,43
Kučilovina	209	219	104,78
Lužan	675	719	106,52
Markovo Polje	1291	425	32,92
Moravče	728	663	91,07
Paruževina	430	632	146,98
Planina Donja	603	554	91,87
Planina Gornja	248	247	99,60
Popovec	976	937	96,00
Prekvršje	656	809	123,32
Prepuštovec	346	332	95,95
Sesevete	44914	54085	120,42
Soblinec	782	978	125,06
Šašinovec	544	678	124,63
Šimunčevac	282	271	96,10
Žerjavinec	537	556	103,54
Vuger Selo	221	273	123,53
Vugrovec Donji	452	442	97,79

Vugrovec Gornji	306	357	116,67
Vurnovec	195	201	103,08

Izvor: Obrada autora, prema : Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2001., Popis stanovništva 2011.

5.2. Prirodno kretanje stanovništva

Prirodno kretanje stanovništva odnosi se na kretanje pod utjecajem nataliteta i mortaliteta, odnosno rodnosti i smrtnosti, a njihov rezultanta naziva se prirodni prirast. Prilikom izračuna dolazi i do nultog prirasta, odnosno stagnacije ili zastoja stanovništva. Natalitet se često veže uz fertilitet, a pod ova dva pojma podrazumijevaju se pojave povezane direktno sa rađanjem djece unutar populacije. Razlika između ovih pojmova je ta da je fertilitet zapravo broj živorođene djece naspram broja žena koje se nalaze u fertilnoj dobi (15-49 godina), dok natalitet označava broj rođenih u ukupnoj populaciji. S druge strane mortalitet označava broj umrlih unutar populacije (Nejašmić, 2005).

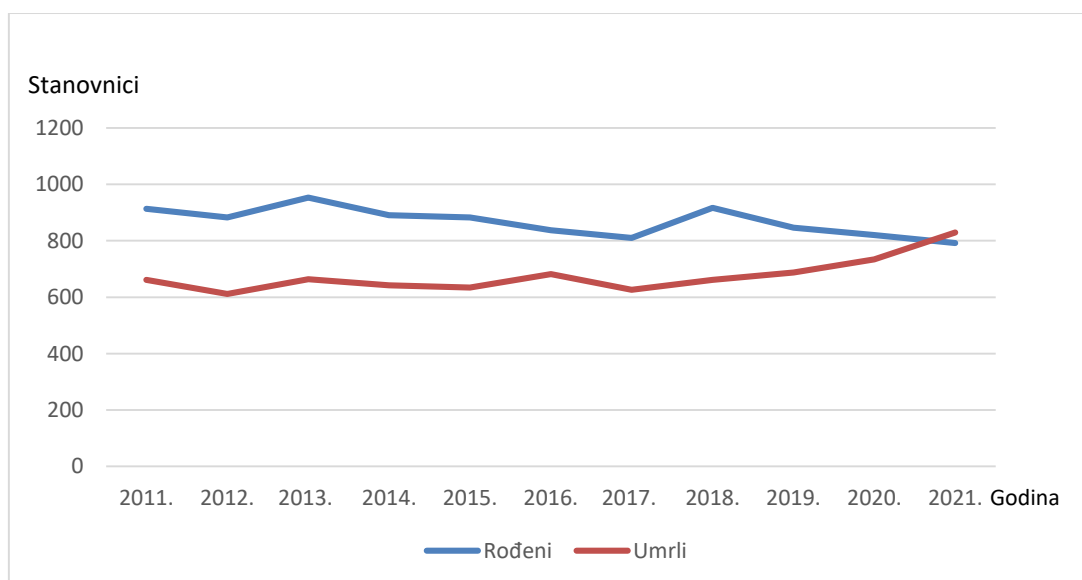
Tab. 8. Osnovne sastavnice prirodnog kretanja stanovništva Sesveta od 2011. do 2021. godine

Godina	Rođeni	Umrli	Prirodni prirast	Vitalni indeks
2011.	914	661	253	138,28
2012.	883	611	272	144,52
2013.	953	664	289	143,52
2014.	891	642	249	138,79
2015.	883	634	249	139,27
2016.	837	682	155	122,73
2017.	810	626	184	129,39
2018.	917	662	255	138,52
2019.	846	688	158	122,97
2020.	821	734	87	111,85
2021.	792	830	-38	95,42

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku, Vitalna statistika 2011.-2021. godine

U tablici (Tab.8.) analizirano je prirodno kretanje stanovništva Sesveta u nizu u posljednjih 10 godina, odnosno od 2011. do 2021. godine. Prema analizi Sesvete bilježi pozitivan prirodni prirast iz godine u godinu, osim 2021. godine. Pozitivan prirodni prirast u Sesvetama prati i pozitivne trendove stanovništva Sesveta, koje je u konstantnom porastu. Najveći prirodni prirast Sesvete bilježi 2013. godine, kada je broj rođenih naspram umrlih veći za čak 289. Najmanji prirast zabilježen je 2020. i iznosi 87, dok je 2021. prirodni prirast negativan, kada je umrlo 38 ljudi više nego što ih je te godine rođeno. Razlog smanjenju prirasta 2020. i 2021. godine zasigurno je pandemija Korona virusa, koja je zavladała svijetom od ožujka 2020. godine, te još uvijek traje. Prirodno kretanje Sesveta u spomenutom razdoblju prikazano je na slici (Sl.5) u nastavku.

Sl. 5. Prirodno kretanje stanovništva Sesveta od 2011. do 2021. godine

Izvor: obrada autora, prema: <https://www.zagreb.hr/en/vitalna-statistika/127060> (22.12.2022.)

Slika (Sl.6.) donosi podatke o prirodnom kretanju stanovništva grada Zagreba, po četvrtima grada od 2011. do 2015. godine. Prema slici je vidljivo da su Sesvete jedna od rijetkih četvrti grada sa pozitivnim prirodnim prirastom u analiziranom razdoblju. Jedino gradska četvrt Stenjevec u tom periodu ima veći prirodni prirast, koji je veći od Sesvetskog samo za 13. Ipak u tome razdoblju u Sesvetama je rođeno više djece nego u Stenjevcu, ali i u bilo kojoj drugoj gradskoj četvrti. U Sesvetama je u tom periodu rođeno čak 4524 djece, dok je u slijedećoj četvrti sa najviše rođene djece Novi Zagreb – zapad, rođeno 3716 djece. Ono što se još može vidjeti

na slici je i broj sklopljenih brakova u Sesvetama, koji je također veći negoli u drugim četvrtima grada Zagreba, a to je sigurno doprinijelo broju rođene djece u promatranom periodu.

Broj stanovnika (31.3.2011.)	Rođeni		Živorodeni izvan braka	Umrli	Prirodni prirast	Brakovi		Vitalni indeks	
	Živorodeni	Mrtvorodeni				Sklopljeni	Razvedeni		
Grad Zagreb	790.017	41.550	139	6.585	42.265	-715	18.414	7.726	98
Donji grad	37.024	1.663	8	350	3.159	-1.496	958	261	52,6
Gornji grad-Medveščak	30.962	1.263	4	265	2.221	-958	649	253	56,9
Trnje	42.282	2.055	11	385	2.661	-606	989	498	77,2
Maksimir	48.902	2.354	7	372	2.933	-579	1.016	740	80,3
Peščenica-Žitnjak	56.487	3.106	5	684	3.062	44	1.314	616	101,4
Novi Zagreb-istok	59.055	2.444	7	431	3.368	-924	1.176	738	72,6
Novi Zagreb-zapad	58.103	3.716	10	515	2.682	1.034	1.591	468	138,6
Trešnjevka-sjever	55.425	2.733	13	497	3.267	-534	1.306	557	83,7
Trešjevka-jug	66.674	3.513	10	514	3.294	219	1.534	652	106,6
Čnomerec	38.546	1.908	4	310	2.267	-359	831	439	84,2
Gornja Dubrava	61.841	3.290	18	450	2.856	434	1.424	381	115,2
Donja Dubrava	36.363	2.008	7	305	1.682	326	854	235	119,4
Stenjevec	51.390	3.065	13	461	1.740	1.325	1.273	398	176,1
Podsused-Vrapče	45.759	2.393	6	352	2.210	183	984	360	108,3
Podsljeme	19.165	925	3	104	1.010	-85	432	137	91,6
Sesvete	70.009	4.524	11	538	3.212	1.312	1.836	494	140,8
Brezovica	12.030	590	2	52	641	-51	247	49	92,0

Sl. 6. Prirodno kretanje stanovništva grada Zagreba, po četvrtima grada od 2011. do 2015. godine

Izvor: Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada

5.3. Prostorna pokretljivost

Prostorna pokretljivost predstavlja različite vrste teritorijalne pokretljivosti stanovnika unutar određenog prostora i zadanog vremena. Dva pojma koja se vežu uz prostornu pokretljivost su cirkulacija i migracija. Cirkulacija se odnosi na one oblike mobilnosti koji su većinom kratkog vijeka, ciklične ili učestale, a povezuje ih nepostojanje želje za trajnom promjenom mjesta boravka. Migracije su promjene mjesta prebivališta (stalnog boravka), koje su trajne ili privremene (Nejašmić, 2005).

5.3.1. Migracije stanovništva

Unatoč novim radnim migrantima iz dalekih zemalja poput Nepala, Kine, Indije i dr. u Hrvatskoj i dalje prevladavaju oni sa područja nekadašnje Jugoslavije. Prema popisu iz 2011. godine, čak 70% stanovništva Hrvatske koje je rođeno u inozemstvu, dolazi iz Bosne i Hercegovine. Ovako veliki postotak posljedica je migracija tijekom socijalizma i useljavanja koje je potaknuto ratnim zbivanjima u Bosni i Hercegovini za vrijeme 90-ih godina prošlog stoljeća. Najviše imigranata sa područja BiH živi na predjelu Grada Zagreba, a većina ih je koncentrirana upravo na području Sesveta (Podgorelec i dr.,2020).

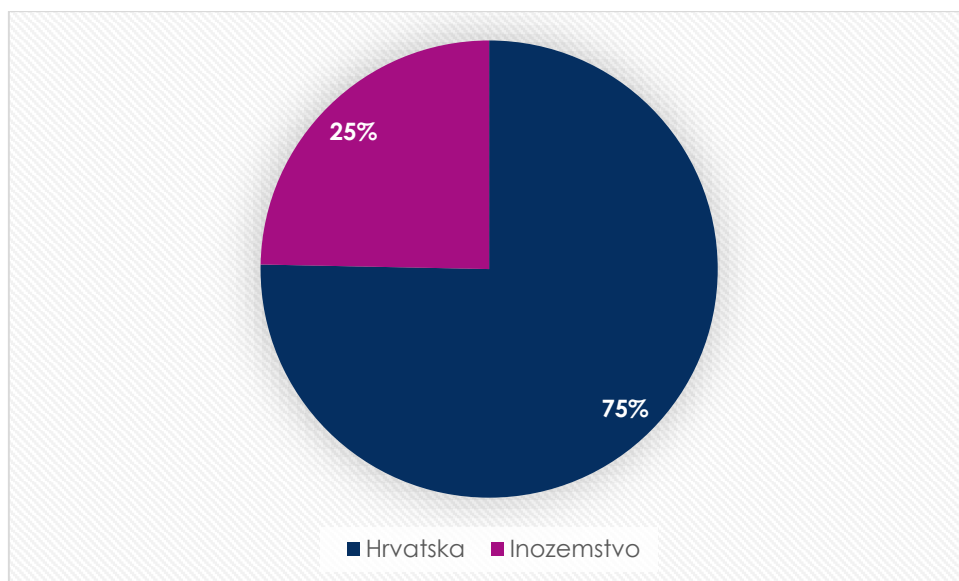
Tab. 9. Domородno i doseljeno stanovništvo Sesveta prema popisima stanovnika 2001. i 2011. godine

2001.			2011.		
Broj stanovnika	Domородno	Doseljeno	Broj stanovnika	Domородno	Doseljeno
44.914	13.918	30.891	54.085	15.699	38.377

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu 2013.

Tablica (Tab.9.) prikazuje domородno i doseljeno stanovništvo u Sesvetama za 2001. i 2011. godinu. Prema podacima iz obje godine doseljeno stanovništvo premašuje domородno stanovništvo Sesveta. U 2001. godini doseljeno stanovništvo čini 68,78 % stanovništva Sesveta, a 2011. 70,95 %.

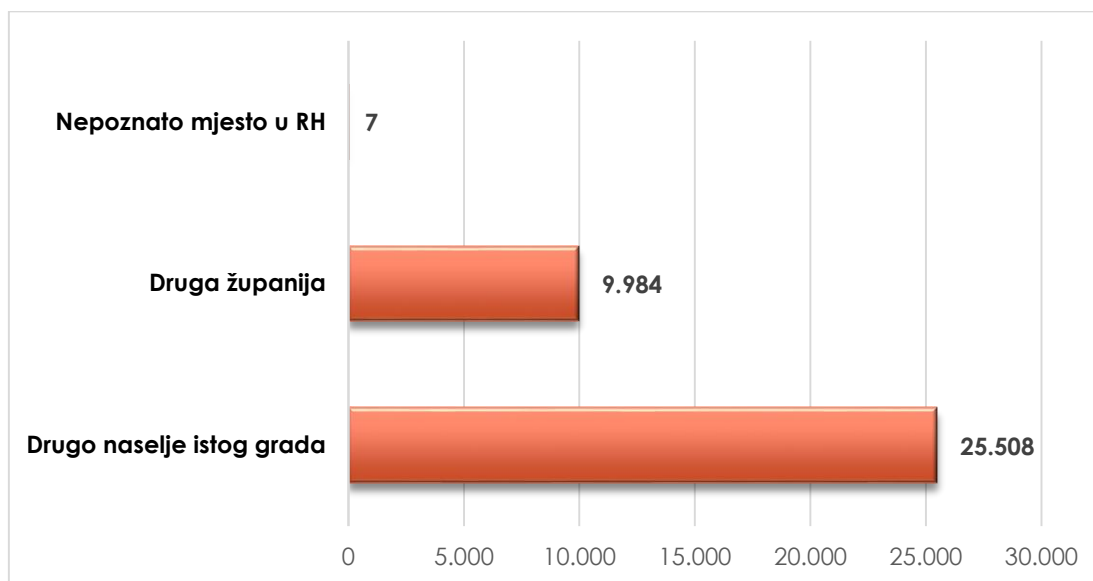
Sesvete, jug i istok Zagreba prema popisima stanovništva 2001. i 2011. bilježe pad domородnog stanovništva, a rast doseljenog, dok se u Zagrebu smanjuju obje skupine stanovništva. Prema ovim podacima zaključuje se da domородno stanovništvo stari i prirodni pad dovodi do njegovog smanjenja, dok se doseljenici koji rade u Zagrebu ne nastanjuju u gradu, nego u okolici, posebno u Sesvetama (Pejaković, 2020).

Sl. 7. Podjela migranata u Sesvetama 2011. prema području sa kojeg dolaze

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine prema migracijskim obilježjima

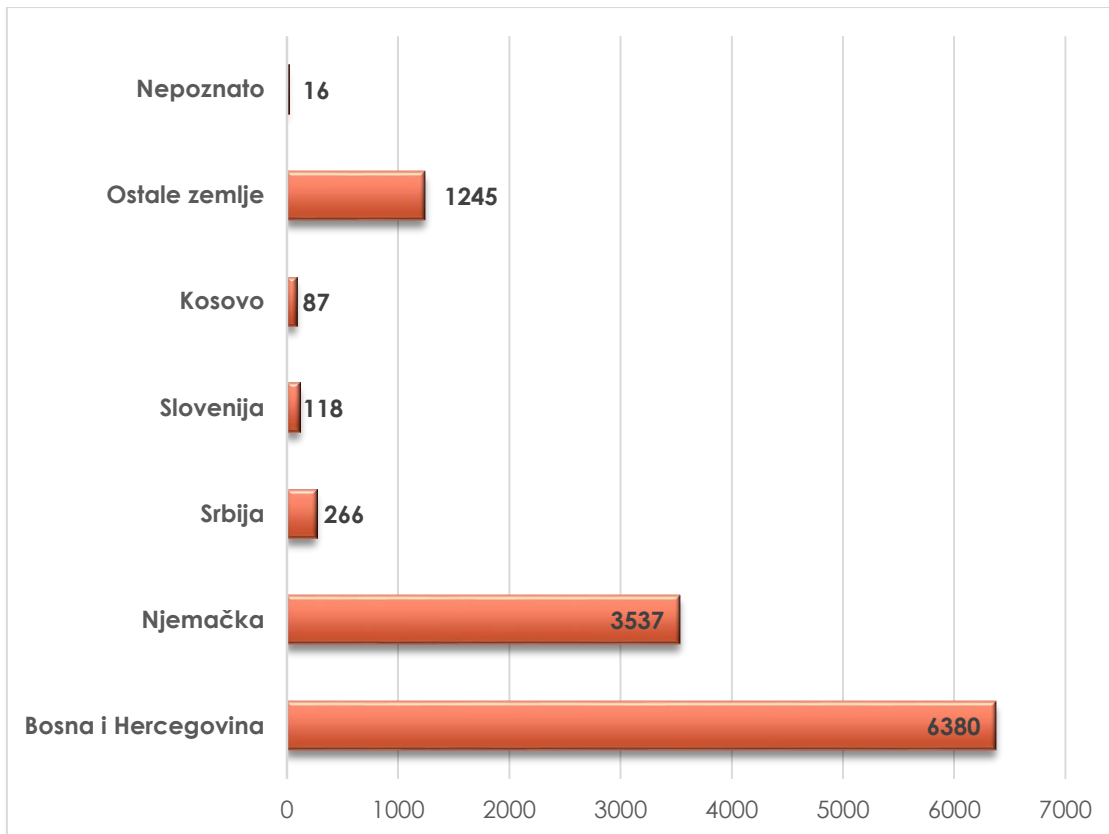
Slika (Sl.7.) prikazuje omjer migranata sa područja Republike Hrvatske i inozemstva prema popisu 2011. Prema slici među migrantima prevladava stanovništvo sa područja Republike Hrvatske.

Sl. 8. Doseljenici sa područja Republike Hrvatske u Sesvetama 2011. prema područjima iz kojih su doselili

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine prema migracijskim obilježjima

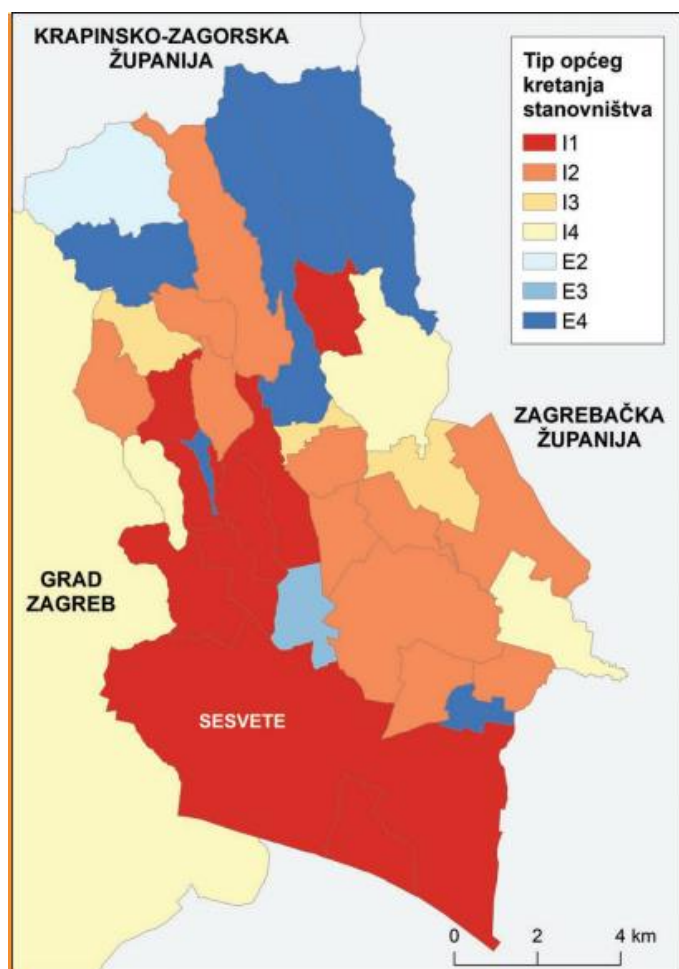
Slika (Sl.8.) prikazuje doseljeno stanovništvo Sesveta po područjima iz kojih su stanovnici doselili u 2011. godini. Najviše migranata u Sesvetama doselilo je iz drugih dijelova grada, njih 71,86%, zatim iz drugih županija 28,12% stanovnika, a iz nepoznatih mjesta u RH samo 0,02% stanovnika (Popis 2011, DZS).

Sl. 9. Doseljenici iz inozemstva u Sesvetama 2011. prema područjima iz kojih su doselili

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine prema migracijskim obilježjima

Slika (Sl.9.) prikazuje migrante u Sesvetama prema popisu 2011., prema područjima iz kojih su došli. Najviše migranata u Sesvete doselilo je iz Bosne i Hercegovine, zatim slijedi Njemačka, Srbija, Slovenija, Kosovo i druge zemlje.

Sl. 10. Naselja Gradske četvrti Sesvete prema tipovima općeg kretanja stanovništva od 2001. do 2011. godine

Izvor: Šišak, I., 2021: Obilježja međupopisnog i općeg kretanja stanovništva u gradskoj četvrti Sesvete do 2011. godine, *Geografski horizont*, 67.(1.), 76-79.

Slika (Sl.10.) prikazuje da većinskim dijelom Sesveta prevladava I1 tip kretanja stanovništva, odnosno porast stanovništva postignut je imigracijom. No, među sesvetskim naseljima ipak postoje određene razlike kod općeg kretanja stanovništva. Južni dio Sesveta i naselja koja se nalaze uz najvažnije prometnice imaju pozitivno kretanje stanovništva i u ove dijelove stanovništvo doseljava. S druge strane sjeverna naselja Sesveta i ona udaljena od ključnih sesvetskih prometnica karakterizira smanjenje broja stanovnika, uzrokovano emigracijom ali negativnim prirodnim prirastom (Šišak, 2021).

5.3.2. Cirkulacije stanovništva

Tab. 10. Cirkulacije stanovništva Sesveta prema popisu 2011.

Broj stanovnika	Broj radnih mjesta	Dnevni migranti (zaposleni u Zagreb)	
		Broj	% od ukupno zaposlenih
54085	9.362	13.907	57,5

Izvor: Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada, Zagreb, 2017.

Tablica (Tab.10.) prikazuje cirkulacije na području Sesveta prema podacima sa popisa 2011. godine. Prema dostupnom popisu čak 57,5 % ukupno zaposlenih Sesvećana dnevno migriraju u Zagreb, dok se na području Sesveta nalazi 9.362 radnih mjesta.

Sesvete imaju dobru prometnu povezanost sa Zagrebom, ali na području Sesveta nema dovoljan broj radnih mjesta na kojima bi se stanovnici mogli zaposliti. Sesvete su zapravo klasičan primjer „spavaonice grada“, jer stanovništvo Sesveta tamo živi, dok svakog dana idu na posao u Zagreb. S obzirom na ostale zagrebačke satelitske gradove, Sesvete imaju najveći postotak dnevnih migranata. Sesvete s obzirom na svoju veličinu i broj stanovnika, još uvijek nemaju dovoljno radnih mjesta, koja bi zadržala stanovnike na matičnom području (Šišak, 2020).

6. Biološki sastav stanovništva

Biološki sastav stanovništva je podjela stanovnika prema spolu i dobi. Najčešće se prikazuje zajednički uz pomoć dobno-spolne piramide. Ovaj sastav je veoma bitan za ustroj radne snage i biološku reprodukciju. Temeljni pokazatelj podjele stanovništva prema spolu je koeficijent maskuliniteta (broj muške populacije u odnosu na žensku) i koeficijent feminiteta (broj žena u odnosu na muškarce). Sastav stanovništva prema dobi je njegova podjela na dobne skupine (Nejašmić, 2005).

Tab. 11. Selektirani demografski analitički pokazatelji za prostor Sesveta, Republike Hrvatske i grada Zagreba u periodu 2001.-2021. godine

	Sesvete		RH		Zagreb	
	2001.	2021.	2001.	2021.	2001.	2021.
Koeficijent feminiteta	106,12	108,17	106,3	107,4	113,90	113,91
Koeficijent maskuliniteta	94,23	92,45	93,7	92,6	87,80	87,79
Mlado stanovništvo (0-15)	19,59	17,6	22,2	15,2	14,69	15,21
Zrelo stanovništvo (15-65)	69,28	65,2	77,4	67,1	68,00	64,10
Staro stanovništvo (65+)	10,54	17,2	13,3	17,7	17,31	20,70
Indeks starosti	53,80	97,99	60	116,3	117,85	136,12
Prosječna dob	36,2	37,1	37,2	43,8	39,7	41,6

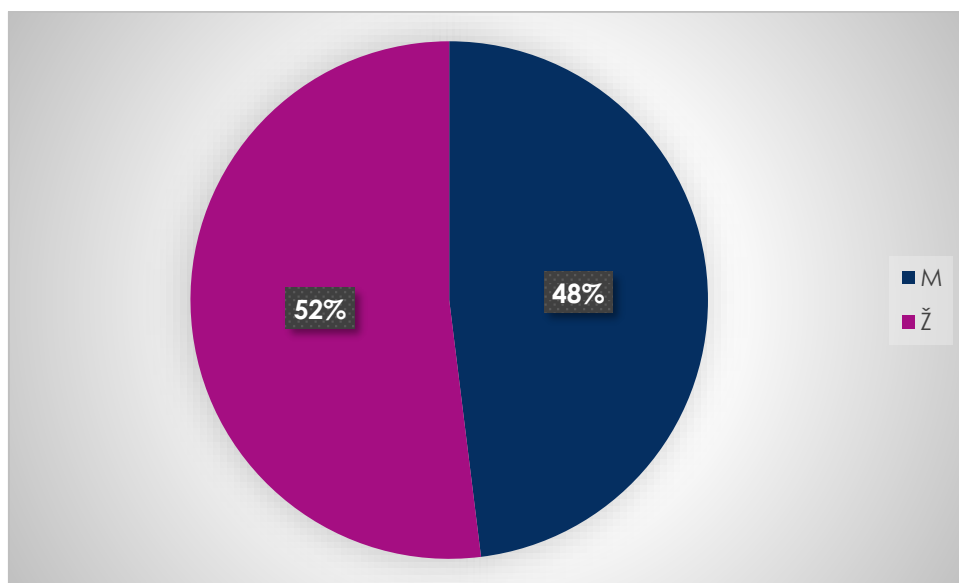
Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001., Popis stanovništva 2021.

U tablici (Tab.11.) prikazani su demografski analitički pokazatelji za područje Sesveta, Zagreba i Republike Hrvatske između 2001. i 2021. godine. Gradska četvrt Sesvete slijedi trendove Republike Hrvatske što se tiče omjera žena i muškaraca, dok Sesvete u odnosu na grad Zagreb na području gradske četvrti broji manje žena u odnosu na muškarce. Kada usporedimo mlado stanovništvo Sesveta 2001. i 2021. godine, vidljiv je pad mladog stanovništva. Međutim u usporedbi sa mladim stanovništvom Hrvatske, u Sesvetama je u promatranom periodu došlo do blažeg pada mladog stanovništva. S druge strane u Zagrebu u međupopisnom razdoblju dolazi do malog porasta mladog stanovništva. U sva tri promatrana područja zabilježeno je starenje stanovništva, a najviši rast starijeg stanovništva broji Sesvete. Skupina zrelog stanovništva se

smanjila kod sva tri promatrana područja, ali je u Sesvetama došlo do najmanjeg pada ove skupine stanovnika. Starenje stanovništva najbolje prikazuje indeks starosti, koji je u Sesvetama u među popisnom razdoblju narastao za čak 44,19%, što prati i trendove u starenju stanovništva Hrvatske u cjelini. Prosječna dob stanovnika Sesveta, potvrđuje da je Sesvete mlada četvrt. Iako je došlo do starenja stanovništva, Sesvete u usporedbi sa Hrvatskom i gradom Zagrebom imaju najmlađu prosječnu dob.

6.1. Sastav stanovništva prema spolu

Sl. 11. Prikaz stanovništva Sesveta prema spolu 2021. godine

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021.

Slika (Sl.11.) dijeli stanovnike Sesveta prema spolu. U Sesvetama prema posljednjem popisu stanovništva ima 4% više ženske populacije. U brojkama u Sesvetama živi 38303

Žena i 35410 muškaraca. U usporedbi sa stanovništvom Hrvatske, Sesvete ima podjednak omjer muškaraca i žena. (Tab.12).

Tab. 12. Postotak muškaraca i žena na području Hrvatske i gradske četvrti Sesvete prema popisu 2021. godine

	Postotak muškaraca	Postotak žena
Hrvatska	48,21%	51,79%
Sesvete	48,04%	51,96%

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021. godine

U tablici u nastavku (Tab. 13) prikazan je koeficijent feminiteta izračunat za naselja gradske četvrti Sesvete prema podacima iz popisa 2021. godine. Prema dobivenim rezultatima, manje od jedne trećine naselja ima koeficijent feminiteta niži od 100. Prema tome u čak 74,29 % dijelova Sesveta prevladavaju žene u odnosu na muškarce, iako su omjeri u većini naselja podjednaki.

Tab. 13. Koeficijent feminiteta po naseljima gradske četvrti Sesvete u 2021. godini

	Koeficijent feminiteta
Adamovec	100,89
Belovar	103,45
Blaguša	103,10
Budenec	101,65
Cerje	106,06
Dobrodol	102,61
Drenčec	94,29
Dumovec	97,18
Đurđekovec	105,36
Gajec	122,45
Glavnica	114,41
Donja	
Glavnica	99,12
Gornja	
Glavničica	119,59
Goranec	103,42
Jesenovec	105,15
Kašina	103,19

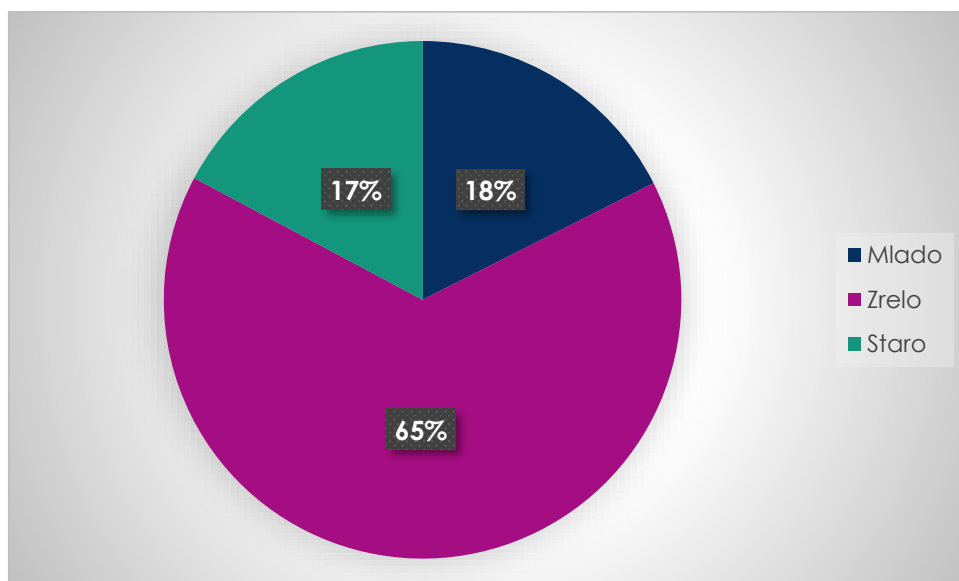
Kašinska Sopnica	94,79
Kučilovina	103,85
Lužan	113,25
Markovo Polje	95,20
Moravče	102,69
Paruževina	100,00
Planina Donja	106,72
Planina Gornja	101,00
Popovec	100,84
Prekvršje	112,14
Prepuštovec	113,53
Sesvete	109,45
Soblinec	102,51
Šašinovec	99,48
Šimunčevac	112,86
Vugrovec	99,57
Vugrovec Gornji	111,81
Vurnovec	115,73
Žerjavinec	116,46
Ukupno	108,17

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021.

6.2. Sastav stanovništva prema dobi

Sastav prema dobi u Hrvatskoj je pod utjecajem dva demografska procesa, a to su smanjivanje mladog i povećanje starog stanovništva. Stanovništvo Hrvatske suočava se sa dubokom demografskom starošću, a depopulacijski procesi podupiru ovaj proces. Glavni razlozi su ruralni egzodus, trajno iseljavanje, smanjen natalitet i ratni gubitci (Nejašmić, 2005).

Zagrebačko područje između prvog popisa stanovništva 1857. godine i popisa 2011. godine karakterizira starenje stanovništva, ali u određenim gradskim četvrtima je prisutno i pomlađivanje, a to su Brezovica i Sesvete (Grad Zagreb, Ured za Demografiju, 2020).

Sl. 12. Stanovništvo Sesveta 2021. godine prema dobnim skupinama

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021. godine

Slika (Sl.12.) prikazuje stanovništvo Sesveta prema dobnim skupinama prema zadnjem popisu stanovništva. U Sesvetama živi najviše zrelog stanovništva, odnosno stanovnika u dobi od 15 do 65 godina, njih čak 47 998. Najveća skupinu u zreлом stanovništvu Sesveta čine stanovnici u dobi 40-44 godine, a slijede skupine: 45-49 godina, 50-54 godine, 20-24 godine, 25-29 godina. Mlado stanovništvo (0-15 godina) čini drugu skupinu po veličini broja stanovnika u Sesvetama (12919 stanovnika). Starog stanovništva (65+) u Sesvetama ima samo 1% manje od mladog stanovništva, a točna brojka iznosi 12660 stanovnika.

Tab. 14. Razmještaj mladog, zrelog i starog stanovništva, zajedno sa indeksom starosti, koeficijentom starosti i koeficijentom dobne ovisnosti po naseljima gradske četvrti Sesvete 2021. godine

	Mlado	Zrelo	Staro	Ukupno	Indeks starosti	Koeficijent starosti	Koeficijent ovisnosti	dobne
Adamovec	131	563	206	900	157,25	22,89	59,86	
Belovar	88	200	66	354	75,00	18,64	77,00	
Blaguša	77	328	119	524	154,55	22,71	59,76	
Budeneć	83	237	47	367	56,63	12,81	54,85	
Cerje	72	267	69	408	95,83	16,91	52,81	
Dobrodol	176	751	238	1165	135,23	20,43	55,13	
Dumovec	178	524	138	840	77,53	16,43	60,31	
Đurđekovec	102	426	162	690	158,82	23,48	61,97	
Gajec	54	209	64	327	118,52	19,57	56,46	
Glavnica Donja	75	306	125	506	166,67	24,70	65,36	
Glavnica Gornja	48	136	43	227	89,58	18,94	66,91	
Glavničica	35	134	44	213	125,71	20,66	58,96	
Goranec	37	196	64	297	172,97	21,55	51,53	
Jesenovec	67	248	83	398	123,88	20,85	60,48	
Kašina	224	895	283	1402	126,34	20,19	56,65	
Kašinska Sopnica	10	126	51	187	510,00	27,27	48,41	
Kučilovina	36	125	51	212	141,67	24,06	69,60	
Lužan	102	444	162	708	158,82	22,88	59,46	
Markovo Polje	78	275	94	447	120,51	21,03	62,55	
Moravče	93	366	143	602	153,76	23,75	64,48	
Paruževina	111	445	146	702	131,53	20,80	57,75	
Planina Donja	73	285	134	492	183,56	27,24	72,63	

Planina Gornja	30	127	44	201	146,67	21,89	58,27
Popovec	147	611	196	954	133,33	20,55	56,14
Prekvršje	141	573	160	874	113,48	18,31	52,53
Prepuštovec	47	177	60	284	127,66	21,13	60,45
Sesvete	9955	36461	8897	55313	89,37	16,08	51,70
Soblinec	147	619	204	970	138,78	21,03	56,70
Šašinovec	151	517	104	772	68,87	13,47	49,32
Šimunčevac	55	179	64	298	116,36	21,48	66,48
Vugrovec	156	596	168	920	107,69	18,26	54,36
Vugrovec Gornji	40	196	69	305	172,50	22,62	55,61
Vurnovec	23	116	53	192	230,43	27,60	65,52
Žerjavinec	77	340	109	526	141,56	20,72	54,71
Ukupno	12919	47998	12660	73577	98,00	17,21	53,29

Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021. godine

Prema tablici (Tab. 14) Indeks starosti je manji od 100 samo kod 6 naselja gradske četvrti Sesvete, a to su: Budenec (56,63), Šašinovec (68,87), Belovar (75), Dumovec (77,53), Sesvete (89,37), Glavnica Gornja (89,58) i Cerje (95,83). Drugim riječima, samo u ovih 6 naselja ima više mladog stanovništva u dobi od 0-14 u odnosu na starije stanovništvo iznad 65 godina. Međutim, indeks starosti Sesveta u cjelini iznosi 98, što znači da Sesvete kao gradska četvrt ima više mladog stanovništva u odnosu na staro, te se smatra mladom četvrti grada Zagreba. Najveći omjer starih naspram mladih broji Kašinska Sopnica, čiji indeks starosti iznosi 510. Osim indeksa starosti, jedan od važnih pokazatelja je i koeficijent starosti, koji prikazuje udio starog stanovništva u ukupnom stanovništvu određene populacije.

Stanovništvo počinje starjeti u trenu kada postotak stanovništva starijeg od 65 godina prelazi 8 %, odnosno kad indeks starosti prelazi 8% (Nejašmić, 2005).

Kod svih naselja u Sesvetama koeficijent starosti prelazi 8%, te se može zaključiti da je stanovništvo Sesveta također u procesu starenja. Najveći udio starog stanovništva unutar cijele populacije ima Kašinska Sopnica, kod koje je i indeks starosti bio najveći.

Zadnji pokazatelj iz tablice je koeficijent dobne ovisnosti.

Ovaj pokazatelj stavlja u omjer radno sposobno stanovništvo sa predradnim i postradnim stanovništvom. Odnosno prikazuje opterećenost radno sposobnog stanovništva sa druge dvije skupine. Što je on veći, to stanovništvo koje ne radi više ovisi o onom radno sposobnom (Nejašmić, 2005).

Na području Sesveta u većini naselja se koeficijent ukupne dobne ovisnosti kreće između 50% i 80%, što znači da je radni kontingent izjednačen sa ostatkom stanovništva ili manji u odnosu na ostatak populacije. Ovakvi rezultati prate starenje stanovništva, koje je utvrđeno prije u radu.

Tab. 15. Koeficijent mladosti i indeks mladosti prema sesvetskim naseljima u 2021. godini

	Koeficijent mladosti	Indeks mladosti
Adamovec	14,56	63,59
Belovar	24,86	133,33
Blaguša	14,69	64,71
Budenec	22,62	176,60
Cerje	17,65	104,35
Dobrodol	15,11	73,95
Dumovec	21,19	128,99
Đurđekovec	14,78	62,96
Gajec	16,51	84,38
Glavnica Donja	14,82	60,00
Glavnica Gornja	21,15	111,63
Glavničica	16,43	79,55
Goranec	12,46	57,81
Jesenovec	16,83	80,72
Kašina	15,98	79,15
Kašinska Sopnica	5,35	19,61
Kučilovina	16,98	70,59
Lužan	14,41	62,96
Markovo Polje	17,45	82,98
Moravče	15,45	65,03
Paruževina	15,81	76,03

Planina Donja	14,84	54,48
Planina Gornja	14,93	68,18
Popovec	15,41	75,00
Prekvršje	16,13	88,13
Prepuštovec	16,55	78,33
Sesvete	18,00	111,89
Soblinec	15,15	72,06
Šašinovec	19,56	145,19
Šimunčevac	18,46	85,94
Vugrovec	16,96	92,86
Vugrovec Gornji	13,11	57,97
Vurnovec	11,98	43,40
Žerjavinec	14,64	70,64
Ukupno	17,56	102,05

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021.

Koeficijent mladosti prikazuje udio mladog stanovništva unutar cijele populacije, dok indeks mladosti prikazuje mlado stanovništvo naspram starog stanovništva (Nejašmić, 2005).

S obzirom da je ranije u radu dokazano da je u Sesvetama danas broj mladog i starog stanovništva podjednak, nije iznenađujuće da su koeficijent starosti i koeficijent mladosti podjednaki na području sesvetske gradske četvrti (Tab. 15). Indeks mladosti samo potvrđuje raniju tvrdnju da je stanovništvo u fazi starenja, jer je u većini naselja Sesveta ovaj indeks ispod 100, odnosno u većini naselja ima manje mlađeg stanovništva s obzirom na staro.

Tab. 16. Koeficijent starosti, indeks starosti i koeficijent dobne ovisnosti prema gradskim četvrtima grada Zagreba 2021.

Naselje	Koeficijent starosti	Indeks starosti	Koeficijent dobne ovisnosti
Zagreb	20,70	136,12	56,01
Brezovica	20,37	127,55	57,09
Črnomerec	21,51	146,47	56,73
Donja Dubrava	18,48	116,99	52,14
Donji Grad	28,83	262,64	66,14
Gornja Dubrava	19,92	126,52	55,43

Gornji Grad – Medveščak	28,62	227,73	70,04
Maksimir	23,27	160,66	60,66
Novi Zagreb – istok	25,14	190,29	62,20
Novi Zagreb – zapad	16,31	93,26	51,06
Peščenica – Žitnjak	19,54	130,75	52,65
Podsljeme	20,34	127,52	56,98
Podsused – Vrapče	20,76	131,63	57,57
Sesvete	17,05	96,26	53,30
Stenjevec	15,94	93,99	49,01
Trešnjevka – jug	21,53	143,04	57,67
Trešnjevka – sjever	20,53	149,53	52,13
Trnje	22,51	160,89	57,47

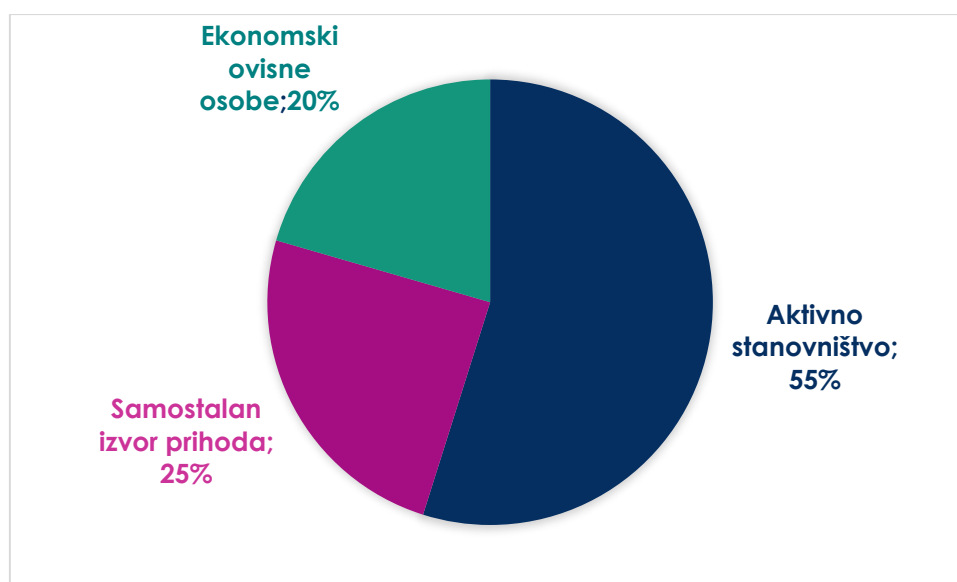
Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021.

U Tablici (Tab.16) uspoređeni su koeficijenti starosti, dobne ovisnosti i indeks starosti između gradskih četvrti u Zagrebu. Prema dobivenim rezultatima Sesvete ponovno potvrđuje svoj položaj kao mlada četvrt grada, među ostalim četvrtima. Najveći koeficijent starosti stanovništva zabilježen je u četvrti Donji Grad, što znači da ovaj kvart ima najveći postotak starog stanovništva unutar cijele populacije četvrti. Od Sesveta manji koeficijent starosti stanovništva ima samo gradska četvrt Stenjevec. Donji Grad bilježi također i najveći indeks starosti (262,64), što znači da ovom kvartu starije stanovništvo više nego duplo premašuje mlađe stanovništvo. Najmanji indeks starosti zabilježen je u Sesvetama, Stenjevcu i Novom Zagrebu – Zapad, što upućuje na to da se u ovim kvartovima nalazi više mladog stanovništva od starog stanovništva. Zadnji pokazatelj, koeficijent dobne ovisnosti stanovništva je najveći kod gradske četvrti Gornji Grad – Medveščak, a najmanji ponovo kod Stenjeveca. Sesvete se i kod ovog pokazatelja nalazi među najmanje ovisnim četvrtima grada Zagreba.

7. Društveno – gospodarski sastav stanovništva

Društveno – gospodarski sastav uključuje obrazovni i gospodarski sustav. Pritom se gospodarski sustav odnosi na podjelu stanovništva po djelatnosti, aktivnosti i zanimanju, u užem smislu. U širem smislu uključuje još sektor vlasništva, položaj unutar zanimanja, kućanstvo po izvoru prihoda i drugo. Prema gospodarskoj aktivnosti stanovništvo se dijeli na aktivno i neaktivno stanovništvo. Stanovništvo prema djelatnosti dijeli stanovnike prema sektorima u kojima rade, odnosno zarađuju za život. Obrazovni sustav dijeli stanovništvo po obrazovnim karakteristikama, poput školske spreme i pismenosti (Nejašmić, 2005).

7.1 Sastav prema gospodarskoj aktivnosti

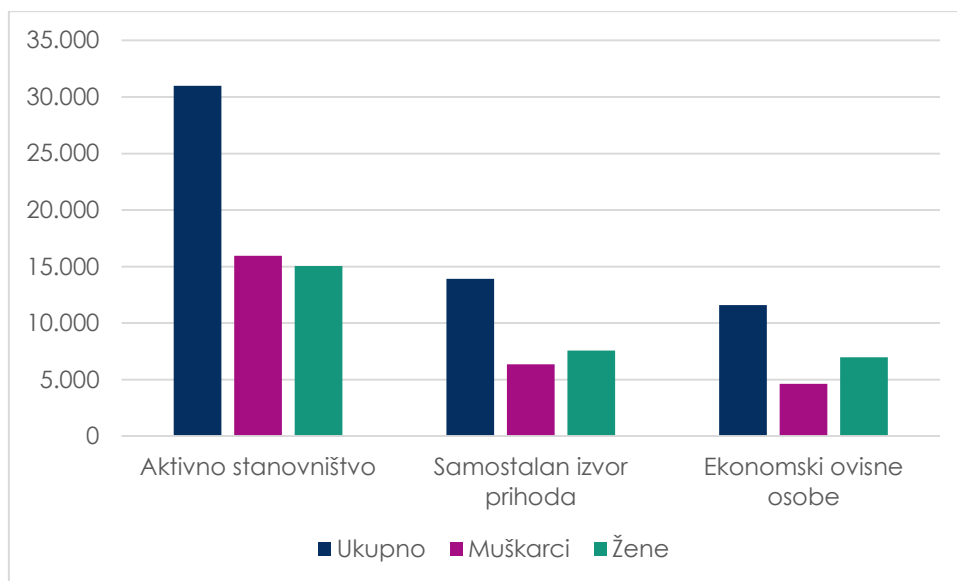

Sl. 13.. Stanovništvo Sesveta prema gospodarskoj aktivnosti 2011. godine

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine

Unutar populacije naselja Sesvete nalazi se više od pola aktivnog stanovništva, dok je na drugom mjesto stanovništvo sa samostalnim izvorom prihoda (25%), a na zadnjem mjestu se nalaze ekonomski ovisne osobe (20%) (Sl.13.).

Na slici (Sl.14.) prikazana je i podjela stanovništva prema gospodarskoj aktivnosti, na žene i muškarce. Unutar aktivnog stanovništva i stanovništva sa samostalnim izvorima prihoda nalazi se podjednak broj muškaraca i žena. Ipak u ekonomski ovisnom stanovništvu prednjače žene, zbog toga što u ovu skupinu spadaju studenti/učenici i kućanice.

Sl. 14. Gospodarska aktivnost stanovnika naselja Sesvete 2011. godine – podjela na muškarce i žene

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine

Opća stopa aktivnosti stanovništva prikazuje ekonomski aktivno stanovništvo u ukupnom. Mana ove stope je to što se u nazivniku nalazi cijelo stanovništvo, uključujući i dobne grupe koje nisu u radnom procesu (Nejašmić, 2005).

Prema tablici (Tab.17.) opća stopa ovisnosti stanovništva iznosi 54,84 %, dok ista stopa za muškarce iznosi 59,26 % i žene 50,82%. S obzirom da je u Sesvetama najviše stanovništva zrele dobi, ovakvi rezultati su očekivani. U tablici su prikazani i rezultati koeficijenta ovisnosti u užem i širem smislu. U užem smislu ovaj koeficijent prikazuje neaktivno/uzdržavano stanovništvo u omjeru s aktivnim, dok onaj u širem smislu prikazuje uzdržavano stanovništvo i one sa vlastitim prihodima u omjeru sa aktivnim stanovništvom. Prema koeficijentu ovisnosti u užem smislu u Sesvetama je više žena koje ovise ekonomski, nego što je to slučaj sa muškarcima. Na primjeru cijelog stanovništva manje je ekonomski ovisnog stanovništva, nego onog ekonomski neovisnog. Kod izračuna ovog koeficijenta u širem smislu dolazi do puno veće ovisnosti stanovništva, što je i očekivano zbog toga što u izračun ulaze i umirovljenici, stipendisti zajedno sa kućanicama i studentima, odnosno učenicima. To su sve skupine koje nisu u radnom odnosu.

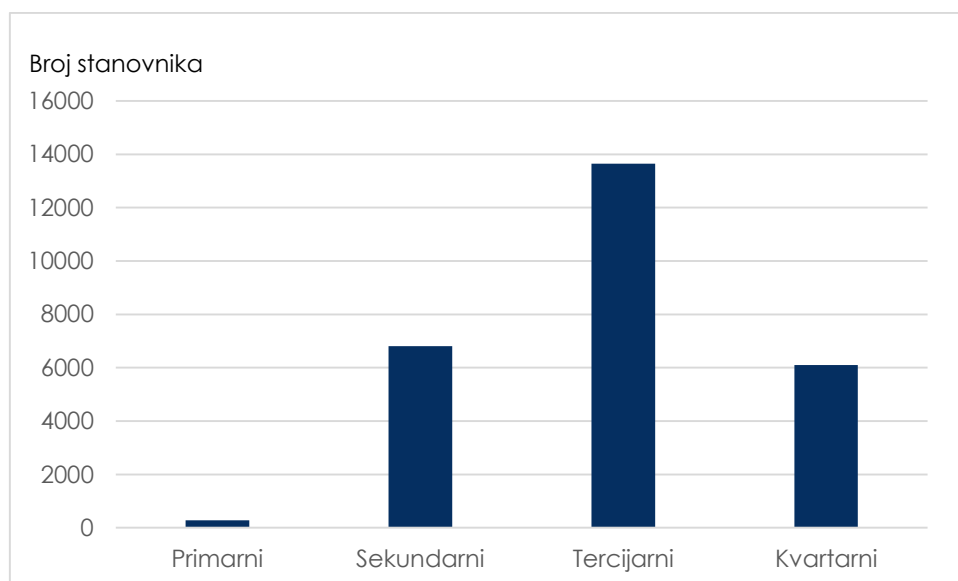
Tab. 17. Opće stope aktivnosti stanovništva i koeficijenti ekonomske ovisnosti u Sesvetama 2011. godine

	Ukupno	Muškarci	Žene
Opća stopa aktivnosti stanovništva	54,84	59,26	50,82
Koeficijent ekonomske ovisnosti stan u užem smislu	37,39	28,91	46,39
Koeficijent ekonomske ovisnosti stan u širem smislu	82,25	68,64	96,68

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

7.2. Sastav prema gospodarskoj djelatnosti

Prema slici (Sl.15.) unutar zaposlenog stanovništva Sesveta, najviše ljudi je zaposleno u tercijarnom sektoru, zatim u sekundarnom i kvartarnom. Najmanje ljudi u Sesvetama je zaposleno u primarnom sektoru. Razlog tomu je nedovoljno radnih mjesta u ovom sektoru, ali i porast urbanog stanovništva, koje više ne obrađuje zemlju, odnosno ne bavi se poljoprivredom.

Sl. 15. Stanovništvo Sesveta prema gospodarskoj djelatnosti 2011.

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Tab. 18. Broj i postotak zaposlenih prema sektorima u Sesvetama 2001. i 2011. godine

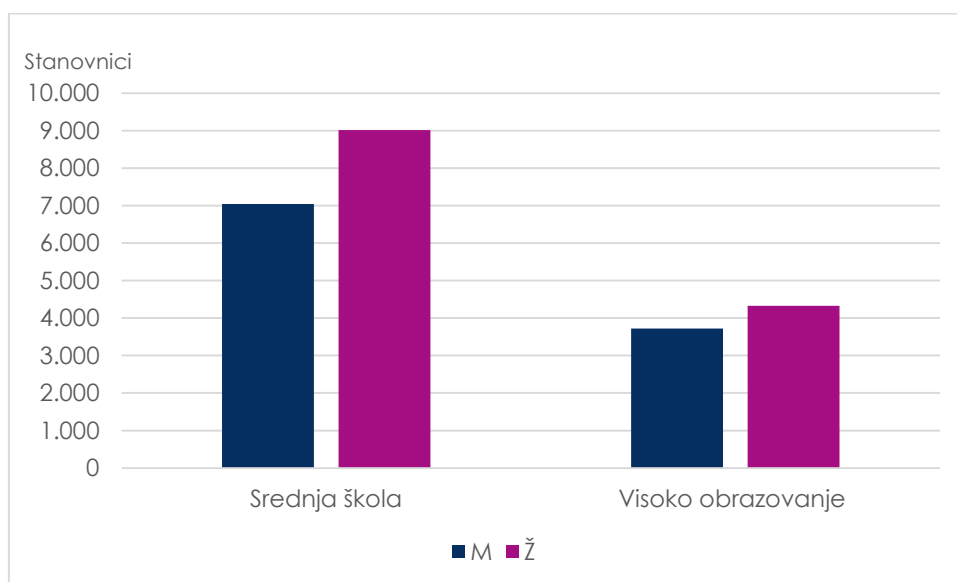
	2001.		2011.	
	Broj zaposlenih	%	Broj zaposlenih	%
Primarni sektor (I)	738	3,31	276	1,03
Sekundarni sektor (II)	5.816	26,12	6.807	25,30
Tercijarni sektor (III)	8.273	37,15	13.655	50,75
Kvartarni sektor (IV)	3.677	16,51	6.105	22,69

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001. i 2011.

Iz tablice (Tab.18) vidljiv je veliki pad zaposlenih u primarnom sektoru, a to je rezultat procesa urbanizacije, jačanja gradskog stanovništva, što je već prije spomenuto u radu. U promatranom periodu svi ostali sektori bilježe porast zaposlenih. Razlog tomu je otvaranje novih radnih mjesta u djelatnostima unutar sekundarnog, tercijarnog i kvartarnog sektora, ali i razvoj novih djelatnosti koje ulaze u spomenute sektore.

7.3 Obrazovni sastav stanovništva

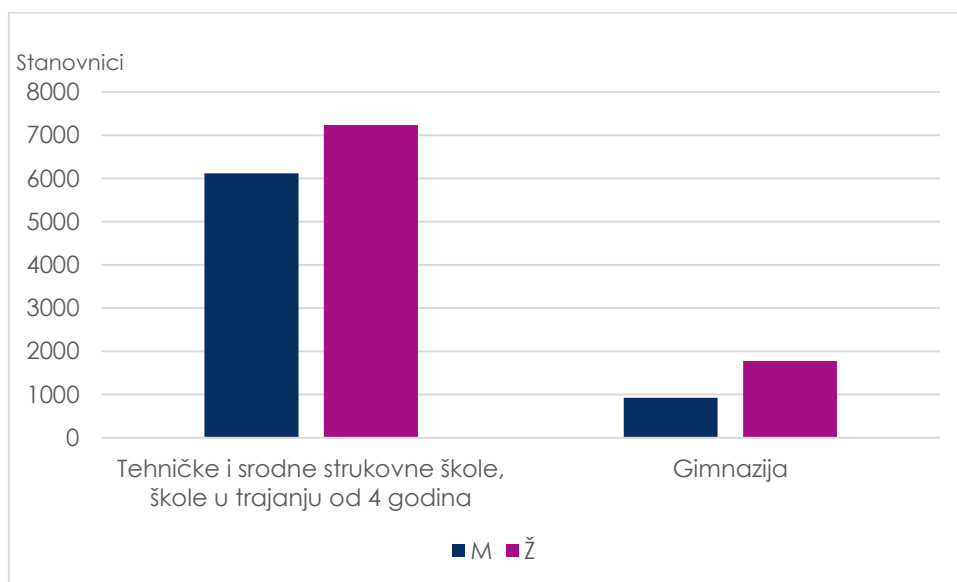
Analiza obrazovnog sastava stanovništva donosi podatke o stanovništvu prema završenoj razini obrazovanja, srednjim školama i završenim razinama visokog obrazovanja.

Sl. 16. Stanovništvo starije od 15 godina prema završenom stupnju obrazovanja u Sesvetama 2011. godine

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

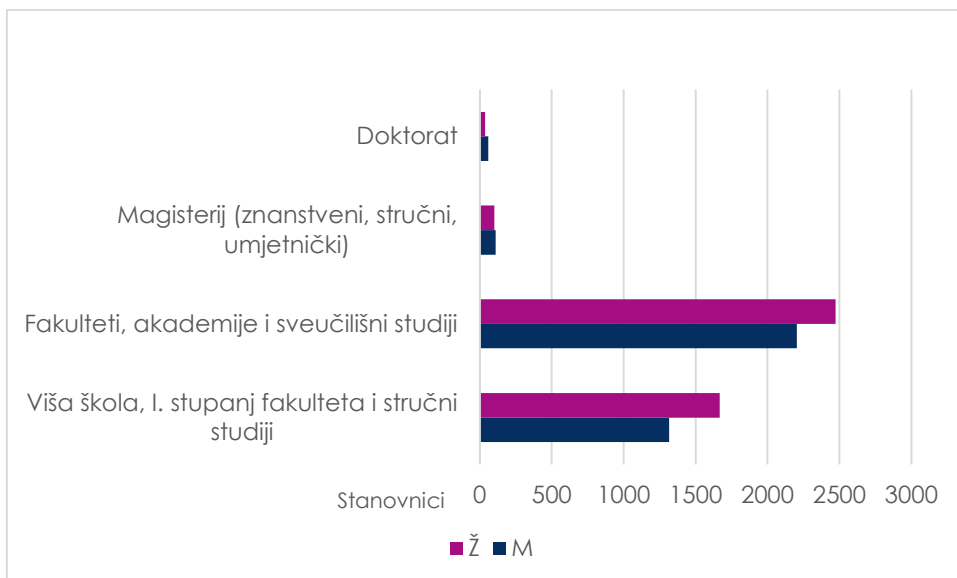
Iz slike (Sl. 16) vidljivo je da u Sesvetama ima više stanovnika sa završenom srednjom školom, nego sa završenim fakultetskim obrazovanjem. Završenu srednju školu ima više ženskog stanovništva, a mogući razlog tomu je upravo veći broj žena u stanovništvu Sesveta. Također i kod fakultetskog obrazovanja prisutan je veći broj žena. Osim već spomenutog razloga, u ovom slučaju je jedan od razloga i veća sklonost žena upisivanju višeg obrazovanja, ali i veći postotak žena sa završenom gimnazijom.

Sl. 17. Stanovništvo Sesveta prema završenim srednjim školama i spolu 2011. godine

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

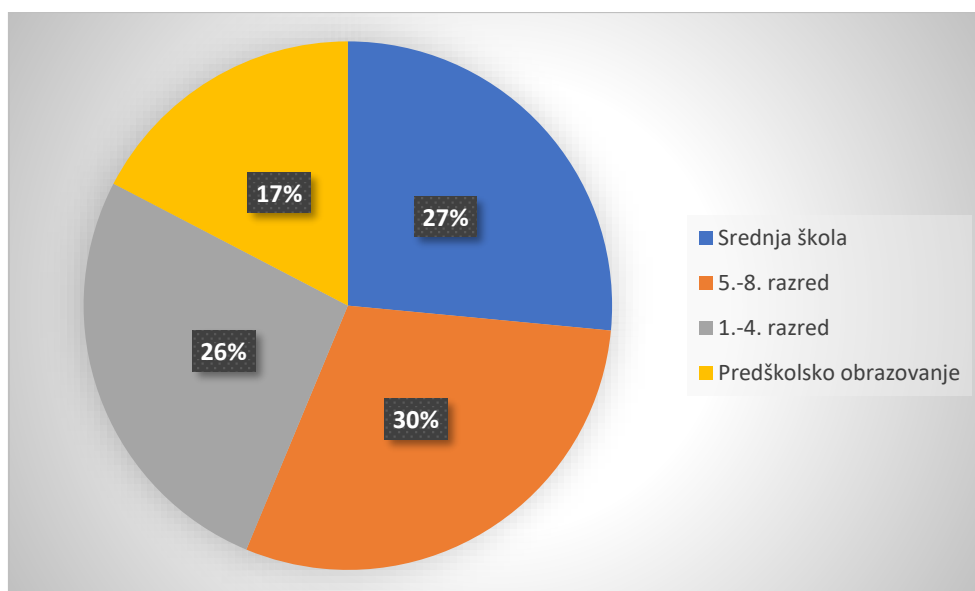
Prema slici (Sl.17.) Sesvećani češće upisuju tehničke i srednje strukovne škole, odnosno srednje škole u trajanju od 4 godine, nego što je to slučaj sa gimnazijama. Također na slici je prikazan i već spomenuti veći broj žena sa završenim gimnazijama. Osim toga, opet je prisutan veći broj žena sa završenim srednjim školama, što je također rezultat većeg broja žena unutar stanovništva Sesveta.

Sl. 18. Podjela stanovništva sa završenim visokim obrazovanjem prema stupnju obrazovanja i spolu 2011. godine

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Prema slici (Sl.18.) najviše sesvetskog visoko – obrazovanog stanovništva završilo je Sveučilišni studij, fakultete i akademije, a slijede ih oni koji su završili višu školu, stručni studij ili 1. stupanj fakulteta. Doktorat i Magisterij završio je prilično malen dio stanovništva, ali je zanimljivo da je ova dva stupnja visokog obrazovanja završio veći broj muškaraca, nego žena.

Sl. 19. Stanovništvo Sesveta prema pohađanju škole prema popisu 2011. godine

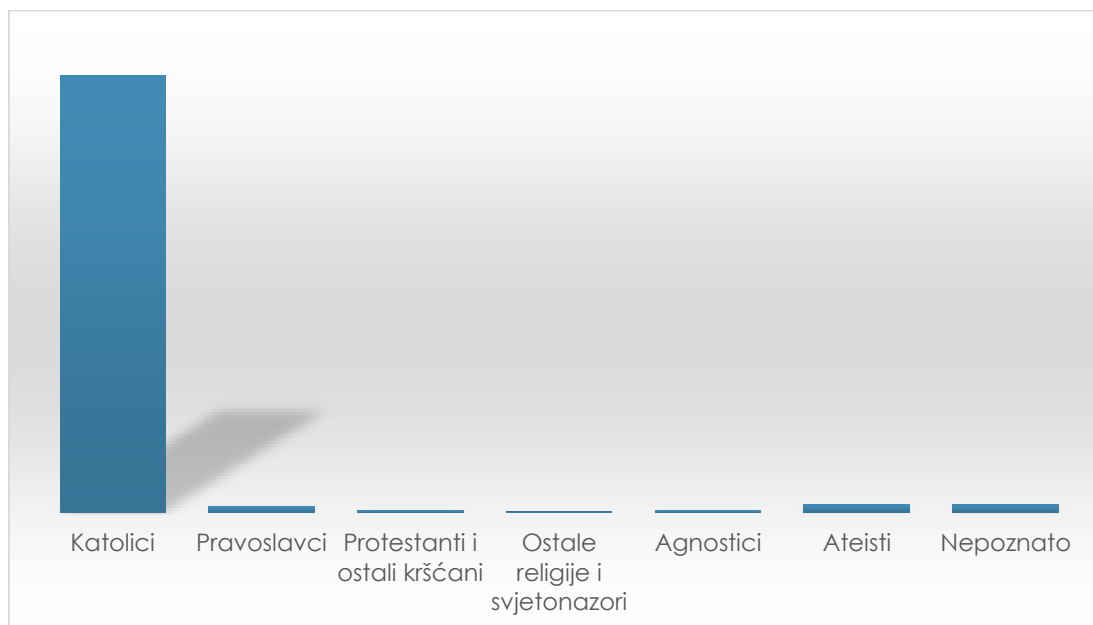
Izvor: Obrada autora prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011. godine

Prema slici (Sl.19.) najbrojniji su Sesvećani sa osnovnom školom, točnije od 5. do 8. razreda, slijede oni sa srednjom školom, zatim oni sa predškolskim obrazovanjem.

8. Kulturno – antropološki sastav stanovništva

Kulturno – antropološki sastav je podjela po narodnosti, rasi, vjeri, jeziku i slično. Radi se o vjerskom, jezičnom, rasnom, kulturnom i etničkom pluralizmu (Nejašmić, 2005).

Prema religiji, stanovništvo Sesveta se dijeli na katolike, pravoslavce, agnostike, ateiste, protestante i ostale kršćane, te one koji se nisu izjasnili (nepoznato). Prevladavaju katolici, kao što je to slučaj i sa Republikom Hrvatskom u cjelini, zatim slijede ateisti i oni koji se ne izjašnjavaju po pitanju religije, pravoslavci, protestanti, agnostici i na zadnjem mjestu su ostale religije i svjetonazori. (Sl.20.)

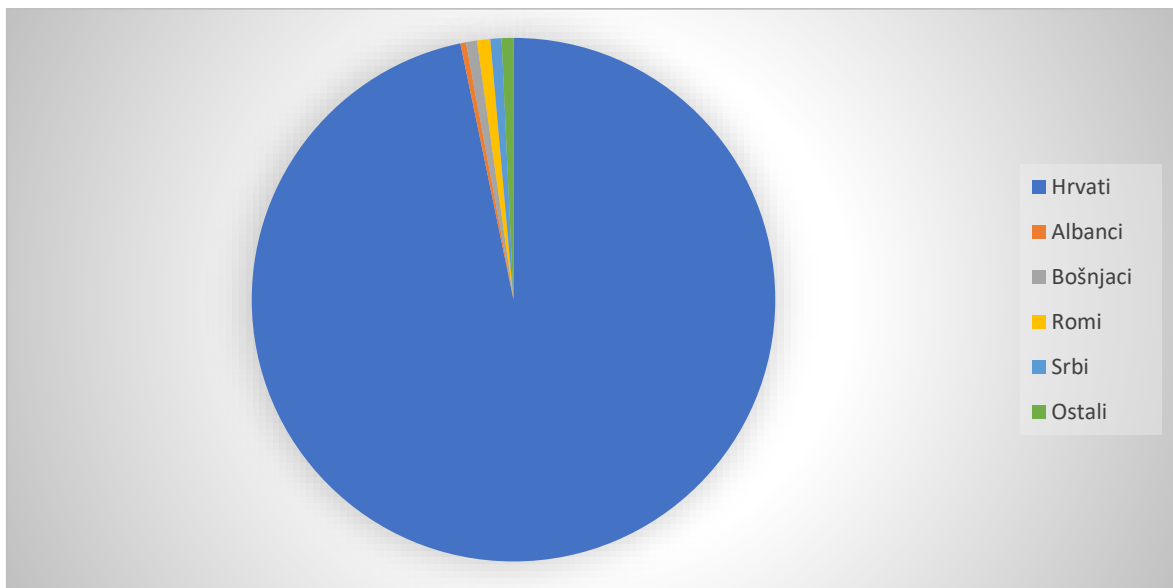

Sl. 20. Stanovništvo Sesveta prema vjeri

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

Kod podjele Sesveta po narodnosti, na prvom mjestu su očekivano Hrvati, kojih ima 97%. Na drugom mjestu su Romi (0,81%), a slijede ih Srbi (0,68%), Bošnjaci (0,67%) i Albanci (0,34%). Ostale narodnosti, koje su zasebno imale postotak niži od 20%, spojene su u skupinu ostali i u Sesvetama zauzimaju udio od 0,50%. (Sl.21.)

Sl. 21. Sl. 21. Stanovništvo Sesveta prema narodnosti 2011. godine

Izvor: Obrada autora, prema: Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva 2011.

9. Demografski razvoj Sesveta u budućnosti

Očekuje se da će općine koje se nalaze bliže glavnom gradu, odnosno Zagrebu, imati povoljnija i dinamičnija demografska kretanja. Također, očekuje se nastavak iseljavanja seoskog stanovništva i jača zapošljavanje izvan agrarne djelatnosti (Pavić, 1975).

Na razvitak demografije zagrebačke regije u budućnosti će utjecati nekoliko društveno-gospodarskih faktora, a ističu se: trenutna dobna struktura, prirodno kretanje, te druga obilježja stanovništva, odnosno kontinuirano djelovanje demografskih faktora. Zatim društveno-gospodarski razvitak Zagreba u cjelini i realizacije politike pravičnijeg regionalnog razvoja na području Republike Hrvatske, te daljnja ravnomjerna raspodjela stanovništva zagrebačke regije (Antić, 2001).

S obzirom na kretanje broja stanovnika između prvog i zadnjeg popisa, očekuje se da će se u Sesvetama nastaviti kontinuirani rast stanovništva. Kod seoskih dijelova Sesveta se očekuje da će doći do pada stanovništva, zbog procesa urbanizacije. S obzirom na snažnu stambenu izgradnju i razvoj Sesveta, očekuje se da će i to utjecati na doseljavanje stanovništva. Također u daljnjem demografskom razvoju očekuje se i nastavak starenja populacije, što je i slučaj sa Republikom Hrvatskom u cjelini.

10. Zaključak

Na demografski razvoj gradske četvrti Sesvete utjecale su uvelike migracije za vrijeme i nakon Domovinskog rata. Osim toga migracije na području Sesveta uzrokovane su i suburbanizacijom, odnosno seobom stanovništva iz centra Zagreba u naselja na rubu grada, tzv. satelitska naselja/gradove. Sesvete prati s druge strane i starenje stanovništva koje je prisutno i u cijeloj Hrvatskoj, ali su Sesvete u usporedbi sa ostatkom grada Zagreba još uvijek među mlađim četvrtima prema udjelu starijeg stanovništva u odnosu na mlado stanovništvo.

Hipoteza 1: Sesevetska naselja smještena uz glavne cestovne pravce karakterizira slabija depopulacija u odnosu na periferna ruralna naselja.

U Sesvetama najgušću naseljenost imaju naselja, koja se nalaze uz važnije prometnice. Također i demografske promjene, odnosno pad broja stanovnika je jače izražen u ruralnim naseljima, dok centralno naselje Sesvete i naselja uz glavne prometnice bilježe manji pad u broju stanovnika. Hipoteza 1 se prihvaća.

Hipoteza 2: Na veliki porast stanovništva u Sesvetama utjecala su ratna i postratna zbivanja i suburbanizacija.

Za vrijeme ratnih i postratnih godina u Sesvete je doselio velik broj ljudi, te je tada u Sesvetama došlo do većeg postotka doseljenog stanovništva, koje je premašilo domaće stanovništvo. Većinom su to bile izbjeglice sa područja bivše Jugoslavije, posebno sa područja Bosne i Hercegovine, koje su bježale od rata. Osim toga Sesvete su od nekadašnjeg seoskog naselja, poprimile oblik urbanog, sa sve jačim funkcionalnim vezama sa glavnim gradom Zagrebom. Također Sesvete se počinje nazivati satelitskim gradom i tzv. spavaonicom grada Zagreba jer veliki dio stanovništva seli u Sesvete zbog kvalitete života izvan centra grada, ali i dalje rade u centru Zagreba. Nakon provedenog istraživanja i ova hipoteza se prihvaća.

Hipoteza 3: Gradska četvrt Sesvete prati negativan trend starenja stanovništva u Republici Hrvatskoj.

Prema rezultatima istraživanja, u Sesvetama je u odnosu na Grad Zagreb u cjelini i Republiku Hrvatsku, zabilježen izraženiji rast starije populacije, te se i ova hipoteza prihvaća.

Popis literature

1. Antić, N., 2001: Kretanje stanovništva Grada Zagreba s posebnim osvrtom na doseljavanje u razdoblju 1991.-2001., *Migracijske i etničke teme* 17, 4, 287.-309.
2. Grad Zagreb, Ured za Demografiju, 2020: Demografska kretanja u Gradu Zagrebu
3. Malić, A., 1969: Transformacija Sesveta pod utjecajem Zagreba, *Hrvatski geografski glasnik* 31(1), 143-153.
4. Nadu, M., 1991: Sesevete u srednjem vijeku (14.-15. stoljeće), *Muzejski vjesnik* 14(1), 74-77.
5. Nejašmić, I., 2005: Demogeografija: stanovništvo u prostornim odnosima i procesima, Školska knjiga, Zagreb.
6. Papić, K., 2022: Problemi dostupnosti prigradskih naselja na primjeru Sesveta. Završni rad. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb
7. Pavić, P., 1975: Neke demografske promjene u općinama zagrebačkog prstena pod utjecajem Zagreba, *Revija za sociologiju*, 5 (4), 93-97
8. Pirić, T., 2016: Vrtovi odgojno-obrazovnih institucija na području gradske četvrti Sesevete. Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet , Zagreb
9. Podgorelec, S., Klempić Bogadi, S., Gregurović, M., 2020: Stambena integracija imigranata iz BiH u Hrvatskoj: primjer Grada Zagreba, *Geoadria* 25(1), 8-28.
10. Spajić, M., 2017: Planiranje uređenja središnjeg dijela Sesveta uz primjenu principa zelenog sustava, Diplomski rad. Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zagreb
11. Šegota, T., A. Filipčić, 1996: Klimatologija za geografe, Školska knjiga, Zagreb
12. Šišak, I., 2021: Obilježja međupopisnog i općeg kretanja stanovništva u gradskoj četvrti Sesevete do 2011. godine. *Geografski horizont*, 67(1.), 76-79.
13. Šišak, I., 2022: Prometno-geografska analiza sustava javnog prijevoza: studija slučaja Gradske četvrti Sesevete te općina Gornja Stubica i Marija Bistrica. *Hrvatski geografski glasnik*, 84(1), 93-125.
14. Topalušić, F., 2022: Mogućnosti razvoja biciklističkog prometa kao dijela plana održive urbane mobilnosti na primjeru Sesveta, Završni rad. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb
15. Vresk, M., 1997: Suburbanizacija Zagreba, *Hrvatski geografski glasnik* 59(1), 49-70.

Popis izvora

1. Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske, 2022: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001, Državni zavod za statistiku, Zagreb
2. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001.: stanovništvo prema spolu i starosti, po naseljima, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2003.
3. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.: stanovništvo prema spolu i starosti, po naseljima, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013.
4. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.: stanovništvo prema vjeri, po gradovima/općinama, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013.
5. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.: stanovništvo prema državljanstvu, po gradovima/općinama, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013.
6. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.: stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, obrazovnim područjima i spolu, po naseljima, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013
7. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.: stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu, po naseljima, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013.
8. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021: Prvi rezultati popisa, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2022.
9. Vitalna statistika (rođeni i umrli) u razdoblju 2000. – 2019., podaci za pojedine godine, Državni zavod za statistiku, Zagreb

Popis priloga

Popis slika

Sl. 1: Karta gradske četvrti Sesvete prema naseljima	4
Sl. 2. Karta gradskih četvrti grada Zagreba.....	5
Sl. 3. Trase autobusnih linija terminala Dubec	8
Sl. 4. Stanovništvo grada Zagreba prema kvartovima 2021. godine.....	18
Sl. 5. Prirodno kretanje stanovništva Sesveta od 2011. do 2021. godine.....	25
Sl. 6. Prirodno kretanje stanovništva grada Zagreba, po četvrtima grada od 2011. do 2015. godine	26
Sl. 7. Podjela migranata u Sesvetama 2011. prema području sa kojeg dolaze.....	28
Sl. 8. Doseljednici sa područja Republike Hrvatske u Sesvetama 2011. prema područjima iz kojih su doselili.....	28
Sl. 9. Doseljednici iz inozemstva u Sesvetama 2011. prema područjima iz kojih su doselili ...	29
Sl. 10. Naselja Gradske četvrti Sesvete prema tipovima općeg kretanja stanovništva od 2001. do 2011. godine	30
Sl. 11. Prikaz stanovništva Sesveta prema spolu 2021. godine.....	33
Sl. 12. Stanovništvo Sesveta 2021. godine prema dobnim skupinama	36
Sl. 13.. Stanovništvo Sesveta prema gospodarskoj aktivnosti 2011. godine	42
Sl. 14. Gospodarska aktivnost stanovnika naselja Sesvete 2011. godine – podjela na muškarce i žene	43
Sl. 15. Stanovništvo Sesveta prema gospodarskoj djelatnosti 2011.	44
Sl. 16. Stanovništvo starije od 15 godina prema završenom stupnju obrazovanja u Sesvetama 2011. godine	45
Sl. 17. Stanovništvo Sesveta prema završenim srednjim školama i spolu 2011. godine	46
Sl. 18. Podjela stanovništva sa završenim visokim obrazovanjem prema stupnju obrazovanja i spolu 2011. godine	47
Sl. 19. Stanovništvo Sesveta prema pohađanju škole prema popisu 2011. godine.....	47
Sl. 20. Stanovništvo Sesveta prema vjeri	48
Sl. 21. Sl. 21. Stanovništvo Sesveta prema narodnosti 2011. godine	49

Popis tablica

Tab. 1. Broj i razmještaj stanovništva Sesveta po naseljima od popisa 1991. do posljednjeg popisa 2021.	12
Tab. 2. Gustoća naseljenosti gradske četvrti Sesvete prema naseljima za 1991., 2001., 2011. i 2021. godinu.....	14
Tab. 3. Broj stanovnika i gustoća naseljenosti gradskih četvrti grada Zagreba prema popisu 2021. godine	17
Tab. 4. Ukupno kretanje broja stanovnika Gradske četvrti Sesvete od 1857. godine do 2021. godine	19
Tab. 5. Ukupno kretanje broja stanovnika naselja Sesvete od 1857. godine do 2021. godine	21
Tab. 6. Ukupno kretanje broja stanovnika gradske četvrti Sesvete bez naselja Sesvete od 1857. godine do 2021. godine	22
Tab. 7. Indeks kretanja stanovnika između popisa 2001. i 2021. po naseljima gradske četvrti Sesvete.....	23
Tab. 8. Osnovne sastavnice prirodnog kretanja stanovništva Sesveta od 2011. do 2021. godine	24
Tab. 9. Domorodno i doseljeno stanovništvo Sesveta prema popisima stanovnika 2001. i 2011. godine	27
Tab. 10. Cirkulacije stanovništva Sesveta prema popisu 2011.	31
Tab. 11. Selektirani demografski analitički pokazatelji za prostor Sesveta, Republike Hrvatske i grada Zagreba u periodu 2001-2021. godine	32
Tab. 12. Postotak muškaraca i žena na području Hrvatske i gradske četvrti Sesvete prema popisu 2021. godine	34
Tab. 13. Koeficijent feminiteta po naseljima gradske četvrti Sesvete u 2021. godini	34
Tab. 14. Razmještaj mladog, zrelog i starog stanovništva, zajedno sa indeksom starosti, koeficijentom starosti i koeficijentom dobne ovisnosti po naseljima gradske četvrti Sesvete 2021. godine	37
Tab. 15. Koeficijent mladosti i indeks mladosti prema sesvetskim naseljima u 2021. godini.	39
Tab. 16. Koeficijent starosti, Indeks starosti i Koeficijent dobne ovisnosti prema gradskim četvrtima grada Zagreba 2021.....	40
Tab. 17. Opće stope aktivnosti stanovništva i koeficijenti ekonomske ovisnosti u Sesvetama 2011. godine	44
Tab. 18. Broj i postotak zaposlenih prema sektorima u Sesvetama 2001. i 2011. godine	45